

***Sprawozdanie z działalności
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Czersku
za rok 2016***

Marzec 2016r.

SPIS TREŚCI

Rozdział	Strona
1. Zatrudnienie w 2016 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej	3
2. Wydatki na zadania realizowane przez MGOPS	7
3. Realizacja ustawy o pomocy społecznej	10
4. Domy Pomocy Społecznej	13
5. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone)	15
6. Usługi opiekuńcze	16
7. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa	17
8. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	18
9. Prace społecznie – użyteczne	23
10. Świadczenia rodzinne	24
11. Fundusz alimentacyjny	34
12. Karta Dużej Rodziny	37
13. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	38
14. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	42
15. Asystenci rodzin	53
16. Środowiskowy Dom Samopomocy	58

1. Zatrudnienie w 2016 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

MGOPS w Czersku na koniec ubiegłego roku w ramach zawartych umów o pracę zatrudniał 49 pracowników, co stanowiło 48,25 etatu (4 osoby na urlopach rodzicielskich, 1 na świadczeniu rehabilitacyjnym, 1 na urlopie bezpłatnym).

Liczba pracowników stan na 31.12.2016r.

Zatrudnienie w MGOPS			
Dział	Stanowisko	Etaty	Osoby
Kadra kierownicza	Dyrektor	1	1
Sekcja Kadr i Administracji	Koordynator Sekcji Kadr i Administracji	1	1
	Kierowca	0,25	(1)
	Robotnik gospodarczy (1 osoba przyjęta na 3/4etatu na zastępstwo pracownika przebywającego na świadczeniu reh.)	1,75	2
	Pracownik ds. administracji	0,5	1
Sekcja Finansowo-Sprawozdawcza	Główny Księgowy	1	1
	Księgowy (1 osoba przyjęta na zastępstwo pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim)	3	3
	Kasjer	0,5	(1)
Sekcja Pracy Socjalnej i Wspierania Rodziny	Koordynator	1	1
	Pracownik socjalny (1 osoba przyjęta na zastępstwo pracownika przebywającego na urlopie	11	11

	rodzicielskim)		
	Opiekunki świadczące usługi opiekuńcze specjalistyczne	3	3
	Asystenci rodziny	3	3
Sekcja Świadczeń Rodzinnych	Koordinator	1	1
	Referent ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń 500+ (1 osoba przyjęta na zastępstwo pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim)	6,5	6 + (1)
Sekcja Funduszu Alimentacyjnego i Dodatków Mieszkaniowych	Koordinator	1	1
	Samodzielny Referent ds. dodatków mieszkaniowych, energetycznych oraz Karty Dużej Rodziny	1	1
	Referent ds. funduszu alimentacyjnego	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy		0,5	(1)
	Koordinator		
	Instruktor terapii zajęciowej (1 osoba przyjęta na zastępstwo pracownika przebywające na urlopie bezpłatnym, 1 osoba przyjęta na zastępstwo pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim)	6,5	6 + (1)
	Pracownik socjalny	1	1
	Kierowca	0,75	(1)
Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pracownik świetlicy/ pomoc administracyjna	2	2
Razem		48,25	49

Osoby wpisane w nawiasach mają etat dzielony na dwa stanowiska. Kierowca pełni swoją funkcję w MGOPS (0,25 etatu) oraz w ŚDS w Czersku (0,75 etatu). Kasjer (0,5 etatu) pracuje również, jako referent ds. świadczeń rodzinnych (0,5 etatu). Koordynator ŚDS (0,5 etatu) jest równocześnie instruktorem terapii zajęciowej (0,5 etatu).

W Ośrodku funkcjonuje podział na Sekcje, które bezpośrednio podlegają Dyrektorowi Ośrodka, wyróżnia się:

1. Sekcję Pracy Socjalnej i Wspierania Rodziny w skład, której wchodzi: koordynator, 11 pracowników socjalnych, 3 opiekunki środowiskowe oraz 3 asystentów rodziny. Do głównych zadań sekcji zalicza się pracę socjalną świadczoną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pomoc w zaspokojeniu potrzeb w ramach świadczonych usług opiekuńczych przyznawanych rodzinie lub osobie wymagającej wsparcia oraz wsparcie udzielane rodzinom przez asystentów rodzin.
2. Sekcja Finansowo - Sprawozdawcza w skład, której wchodzi pracownicy księgowości: główny księgowy, 2 księgowe oraz kasjer. Sekcja zajmuje się obsługą finansową Ośrodka.
3. Sekcja Kadr i Administracji w skład, której wchodzi pracownicy: koordynator, pracownik ds. administracji, pracownik gospodarczy oraz kierowca. Do głównych zadań sekcji zaliczamy sprawy związane z organizacją sprawnego funkcjonowania Ośrodka. Sekcja sprawuje nadzór nad sprawami administracyjnymi oraz prowadzi wszelką dokumentację dotyczącą zatrudnionych pracowników między innymi sporządzaniem umów o pracę, rozliczaniem i sporządzaniem umów cywilnoprawnych, przechowywaniem dokumentacji pracowniczej, ustalaniem wynagrodzeń oraz prowadzeniem ewidencji i rozliczaniem czasu pracy.
4. Sekcja Funduszu Alimentacyjnego i Dodatków Mieszkaniowych w skład, której wchodzi pracownicy: koordynator, samodzielny referent ds. dodatków mieszkaniowych, energetycznych oraz Karty Dużej Rodziny, oraz referent ds. funduszu alimentacyjnego. Do głównych zadań działu zaliczamy przyznawanie i realizację wypłat świadczeń alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych dla osób uprawnionych do otrzymania tego typu pomocy oraz realizacja ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
5. Sekcja Świadczeń Rodzinnych w skład której, wchodzi: koordynator oraz 7 referentów ds. świadczeń rodzinnych. Do głównych zadań zaliczamy przyznawanie i realizację wypłat świadczeń rodzinnych oraz świadczenia „500+” dla osób uprawnionych do otrzymania tego typu pomocy.
6. Środowiskowy Dom Samopomocy w skład, którego wchodzi: koordynator, 7 instruktorów terapii zajęciowej, pracownik socjalny oraz kierowca. Dział zajmuje się obsługą i zapewnieniem sprawnego funkcjonowania ŚDS.

7. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w skład, którego wchodzi: 2 pracowników świetlicy/pomocy administracyjnych. Dział zajmuje się obsługą i zapewnieniem sprawnego funkcjonowania OPIRPA.

Dodatkowo dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Ośrodka w 2016 roku zawarto 9 umów zleceń na świadczenie następujących usług:

- Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla uczniów ZSS w Czersku – 1 umowa, 1 osoba,
- Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla uczniów ZS w Czersku – 1 umowa, 1 osoba,
- Prowadzenie terapii logopedycznej w ŚDS – 2 umowa, 1 osoba,
- Pełnienie roli ABI w MGOPS – 1 umowa, 1 osoba,
- Pomoc w obsłudze księgowej MGOPS – 2 umów, 2 osoby,
- Obsługa cateringowa konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 1 umowa, 1 osoba,
- Doradztwo i bieżący instruktaż w zakresie przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, przegląd i aktualizacja regulacji wewnętrznych -- 1 umowa, 1 osoba.

Doskonalenia zawodowe

W 2016 roku pracownicy Ośrodka systematycznie podnosili swoje kwalifikacje, wiedzę i umiejętności. Korzystali z płatnych oraz bezpłatnych szkoleń, wykładów, warsztatów i konferencji. Pracownicy skorzystali z 29 szkoleń.

Podnoszenie swoich kwalifikacji w formach szkolnych realizowały 6 osób, 1 osoba – studia magisterskie, 1 osoba – studia licencjackie, 3 osoby – studia podyplomowe, 1 osoba - szkoła średnia.

Warto zaznaczyć, że środki finansowe zaplanowane w budżecie jednostki na szkolenia pracownicze są nieadekwatne do potrzeb szkoleniowych. Zmieniające się wciąż przepisy, wprowadzanie nowych regulacji prawnych powoduje większe potrzeby w w/w zakresie.

Staże, praktyki

W 2016 roku podobnie jak w latach ubiegłych Ośrodek w ramach umów zawartych z różnymi podmiotami realizował staże i praktyki zawodowe.

W ramach umowy zawartej z Powiatowym Urzędem Pracy w Chojnicach zrealizowano staż dla 1 osoby, na stanowisku: technik administracji – od 02.06.2016 – 01.12.2016.

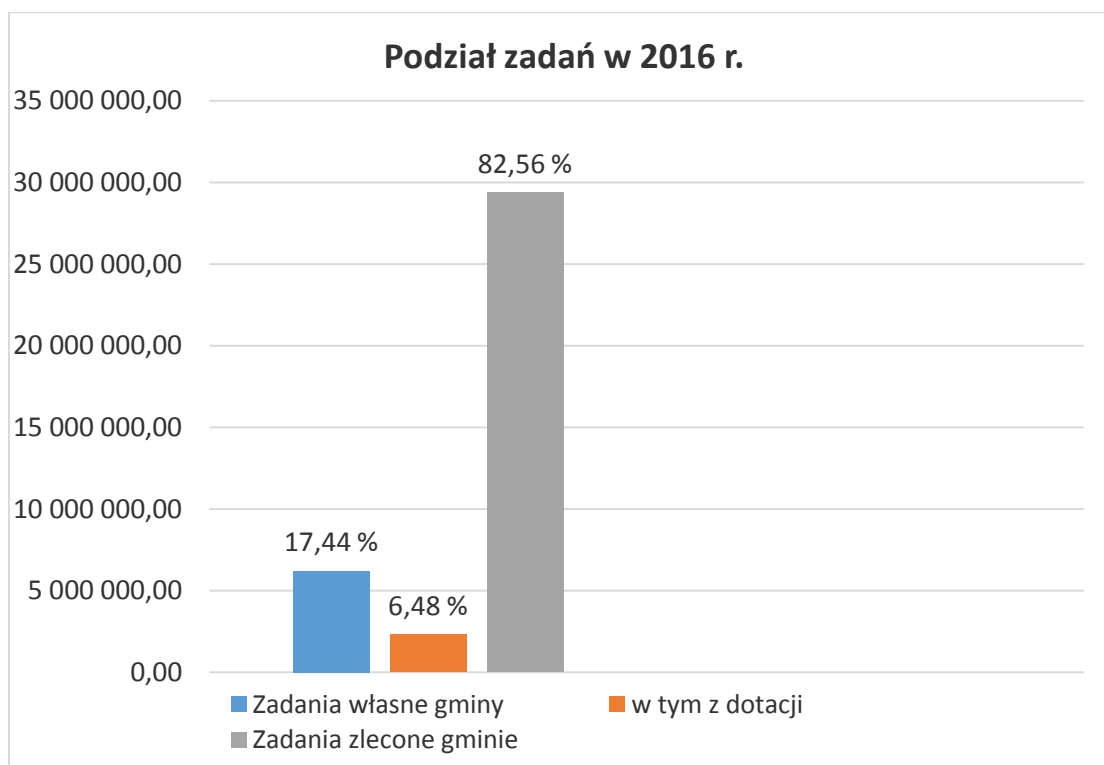
2. Wydatki na zadania realizowane przez MGOPS

Zadania realizowane bezpośrednio przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku po stronie wydatków zamknęły się kwotą **35 577 452,37 zł**

Wydatki na realizację zadań w 2016 roku.

Zadania	Wydatki w zł
Zadania własne gminy	6 205 994,19
w tym z dotacji	2 305 861,22
Zadania zlecone gminie	29 371 458,18
Razem:	35 577 452,37

Szczegółowe zestawienie wydatków MGOPS w 2016 roku.

Szczegółowe zestawienie wydatków MGOPS w 2016 roku.

Forma pomocy	Wydatki w zł
Zadania własne gminy	
Zasiłki i pomoc w naturze	631 875,46
w tym dotacja	465 376,48
Domy pomocy społecznej	1 225 257,84
Zwalczanie narkomanii	9 985,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	249 993,36
Dożywianie dzieci oraz program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	252 192,00
w tym dotacja	198 014,71
Utrzymanie Ośrodka	1 082 585,13
w tym dotacja	356 603,35
Bank Żywności	31 504,71
Zasiłki stałe	1 111 114,10
w tym dotacja	1 111 114,10
Dodatki mieszkaniowe	748 412,12
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	97 292,25
w tym dotacja	97 292,25
Prace społecznie użyteczne	29 313,90
Usługi opiekuńcze	396 009,36
Wspieranie rodziny	139 504,94
w tym dotacja	77 460,33
Fundusz alimentacyjny	54 997,34
Rodziny zastępcze	133 658,71
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	12 297,97

Razem	6 205 994,19
Zadania zlecone gminie	
Koszty wydania decyzji z zakresu opieki zdrowotnej	1 184,00
Środowiskowy Dom Samopomocy	456 473,02
Świadczenia wychowawcze	14 624 588,69
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, utrzymanie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	13 943 831,47
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	115 600,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	206 397,16
Dodatki energetyczne	9 727,41
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki	12 897,99
Karta Dużej Rodziny	758,44
Razem	29 371 458,18

3. Realizacja ustawy o pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie przynajmniej jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową np. bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, potrzeba ochrony macierzyństwa, sieroctwo, bezdomność i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego.

Kryterium dochodowe:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej – **634,00 zł**.
- b) dla osoby w rodzinie – **514,00 zł**.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej, które dzieli się odpowiednio na zadania własne i zlecone, pochodzą z budżetu gminy i budżetu państwa.

Świadczenia przyznane z zakresu zadań własnych gminy.

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
zasiłki stałe ogółem	227	2.339	1.115.528	222	358
w tym przyznany dla osoby: samotnie gospodarującej	159	1.688	921.683	159	159
pozostającej w rodzinie	70	651	193.845	65	201
zasiłki okresowe - ogółem	446	1.332	466.010	443	1.320
w tym: środki własne dotacja	X	X	0	x	x
	X	X	466.010	x	x
w tym przyznane z powodu:	315	887	315.516	312	898
długotrwałej choroby	59	131	43.790	58	146
niepełnosprawności	85	210	60.930	80	277
innego niż wymienione w wierszach 10-13 (np. wielodzietność)	48	104	45.774	47	185
schronienie	16	2.507	76.219	15	16
posiłek	746	64.763	185.422	397	1.808
w tym dla: dzieci	745	64.744	185.403	396	1.807

usługi opiekuńcze	63	29.854	370.651	63	80
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	4	4	4.498	4	8
inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	404	x	156.259	392	923
w tym: zasiłki celowe specjalne	96	155	40.010	95	171
poradnictwo specjalistyczne		X	X	0	0
interwencja kryzysowa		X	X	0	0
praca socjalna		x	x	455	1008
odpłatność gminy za dps-y	47	523	1.233.311	45	47

Świadczenia przyznane z zakresu zadań zleconych gminie.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	22	7.510	199.989	22	79
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	4	37	12.707	x	x

Najczęstsze powody przyznawania pomocy w 2016 roku:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	683	2.058
Bezdomność	18	25
Potrzeba ochrony macierzyństwa	104	526
w tym: wielodzietność	76	424
Bezrobocie	611	1.945
Niepełnosprawność	388	933
Długotrwała lub ciężka choroba	415	1.060
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	197	840
W tym: rodziny niepełne	111	360

	rodziny wielodzietne	90	512
Przemoc w rodzinie		10	36
Alkoholizm		52	96
Narkomania		1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		16	22
Zdarzenie losowe		4	8

Należy nadmienić, że 1 rodzina może mieć więcej niż 1 powód dla którego znalazła się w trudnej sytuacji.

4. Domy Pomocy Społecznej

Dzięki ogólnemu postępowi i rozwojowi cywilizacyjnemu, a szczególnie z powodu nowych możliwości współczesnej medycyny, rośnie długość życia przeciętnego człowieka. Dłuższe życie nie zawsze oznacza jednakową, jakość i sprawność fizyczną. W przypadku kiedy osoba wymaga całodobowej opieki i pielęgnacji, gdy rodzina ani tu. Ośrodek nie jest w stanie zapewnić usług opiekuńczych należy skierować taką osobę do domu pomocy społecznej, który jest odpowiedzią na zabezpieczenie jej potrzeb.

Zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniac domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej jednakże niż 70% ze swojego dochodu
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi zgodnie z umową zawartą na podstawie art. 103 ust. 2 w/w ustawy z tym, że:
 - a. w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (tj. powyżej **1.902,00** zł), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b. w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj. powyżej **1.542,00** zł na 1 osobę w rodzinie), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
 - c. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Koszty utrzymania w DPS w roku 2015 i 2016r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób	miesięczny średni koszt utrzymania w zł	
		2015	2016
Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej dla przewlekłe somatycznie chorych	7	2742,04	2931,03
Dom Pomocy Społecznej w Cisewiu dla przewlekłe psychicznie chorych	14	2962,36	3075,76
Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie dla przewlekłe somatycznie chorych	4	2935,60	3129,36

Dom Pomocy Społecznej w Czarnym dla osób przewlekłe psychicznie chorych	1	3312,44	3425,46
Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach dla Dzieci i Młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	5	3218,96	3140,78
Dom Pomocy Społecznej w Chojnicach dla osób przewlekłe psychicznie chorych	6	3307,00	3455,00
Dom Pomocy Społecznej w Gołuszcach dla osób przewlekłe psychicznie chorych	1	2957,27	3125,50
Dom Pomocy Społecznej w Stawiskach dla osób przewlekłe somatycznie chorych	1	2886,00	2927,50
Dom Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2	3.252,62	3440,31
Międzygminny Ośrodek Opiekuńczy w Pruszczu dla osób przewlekłe somatycznie chorych	1	3036,00	3143,00
Dom Pomocy Społecznej w Wejherowie dla osób przewlekłe somatycznie chorych	1	3159,00	3248,00
Dom Pomocy Społecznej w Przytoku dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	1	3001,00	3033,00
Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	1	3189,33	3244,45
Dom Pomocy Społecznej w Suchorączku dla osób przewlekłe psychicznie chorych	2	3150,38	3325,12

W 2016 roku odnotowano 5 zgonów, zatem na koniec roku przebywało w domach pomocy społecznej 42 osób. Łączny koszt jaki gmina poniosła za swoich mieszkańców to kwota 1.225.257,84 zł. Tylko za 3 osoby przebywające w dps-ie rodzina wnosi część kosztu utrzymania zgodnie z zawartymi umowami. W 2016 roku była to łączna kwota 18.659,25 zł.

Należy nadmienić, iż tut. Ośrodek jest zobowiązany także do wykonywania postanowień sądu dotyczących skierowania osoby do domu pomocy społecznej bez jej zgody. To dodatkowa trudność w oszacowaniu liczby osób, które w kolejnych latach będą przebywały w w/w placówkach, a co za tym idzie trudno przewidzieć koszty gminy w tym zakresie.

5. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Zasady ich przyznawania i odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005r. Nr 189, poz. 1598 ze zm.), a nie jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych, regulacje gminne.

W roku 2016 roku tej formy pomocy udzielono **22 rodzinom** w tym **6** osobom dorosłym i **16** rodzinom, w których są dzieci, młodzież ze znacznym bądź umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego.

W 2016 roku wykonano 1360 godzin (85 godz. na 1 rodzinę), jednakże aby wsparcie rewalidacyjno-terapeutyczne było racjonalne widzimy potrzebę realizacji wsparcia pedagoga co najmniej na poziomie 240 godzin rocznie dla 1 rodziny. Osobom dorosłym z zaburzeniami psychicznymi udzielono wsparcia w ilości 6.048 godzin na łączną kwotę 138.397,16 co zabezpiecza w całości potrzeby w tym zakresie.

Koszt usług w 2016 roku wyniósł 206.397,16 złotych, na rok 2016 decyzją Wojewody przyznano środki w kwocie jedynie 168.000,00 zł z, czego na terapię dzieci 40.233,00 zł.

6. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze przysługują nieodpłatnie osobom, jeżeli ich dochód jak i dochód na osobę w rodzinie nie przekracza odpowiednich kwot kryteriów dochodowych tj. 634,00 zł w przypadku osób samotnych lub 514,00 zł w przypadku osób w rodzinie. W roku 2016 usługi opiekuńcze były świadczone w 63 rodzinach w ilości 25.113 godzin, wykonywane przez firmę Therapeutica Sp. z o.o. Chojnice wyłonioną w drodze przetargu.

7. Pomoc Żywnościowa

W 2016r. rozdysponowano artykuły żywnościowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym:

Podprogram 2015	39,4 ton	2.522 osoby
Podprogram 2016	38,0 ton	2.010 osób

Podprogram 2015 ruszył od czerwca 2015 i zakończył się z końcem kwietnia 2016. Podprogram 2016 rozpoczął się w sierpniu 2016 a kończy się w czerwcu 2017.

Poza Programem POPŻ w 2016 roku rozdysponowano:

Jabłka	20.777 kg
Desery	224,85 kg
Mrożone desery	288 kg
Mięso i wędliny	152,1 kg
Napoje	1.750 kg
Nabiał, owoce, warzywa, konserwy	1.278,5 kg

8. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

Wyplata dodatków mieszkaniowych należy do zadań własnych gminy. Realizowana jest zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001r o dodatkach mieszkaniowych, Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych oraz Uchwały Rady Miejskiej w Czersku nr XV/183/04 z dnia 15 stycznia 2004r. w sprawie przyjęcia wskaźników procentowych wydatków mieszkaniowych dla ustalenia wysokości dodatków mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym mającym na celu pokrycie z funduszy publicznych (gminnych) części kosztów utrzymania mieszkania, jakie obowiązana jest ponosić osoba uprawniona do otrzymania takiego dodatku.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego osiągającym niskie dochody, posiadającym odpowiednią powierzchnię użytkową lokalu.

Dochód gospodarstwa domowego oblicza się, sumując wszystkie DOCHODY BRUTTO pomniejszone o koszty uzyskania przychodu i składki na ubezpieczenia społeczne osób, które stale zamieszkują razem w tym gospodarstwie.

Dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego ustala się na podstawie powierzchni gruntów w hektarach przeliczeniowych i przeciętnego dochodu z 1 ha przeliczeniowego, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego- aktualnie jest to przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych w 2016 r. w wysokości 1975,00 zł, tj. 164,58 zł miesięcznie (Obwieszczenie Prezesa GUS z dnia 23.09.2016r.)

Do dochodu nie wlicza się:

- świadczeń pomocy materialnej dla uczniów,
- dodatków dla sierot zupełnych,
- jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia się dziecka,
- pomocy w zakresie dożywiania,
- zasiłków pielęgnacyjnych,
- zasiłków okresowych z pomocy społecznej,
- jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej,
- dodatku mieszkaniowego,
- dodatku energetycznego,

- zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomodze pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny w 2007 r.,
- świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693 i 1220),
- świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195), oraz dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.2))

Od czego zależy wysokość dodatku mieszkaniowego?

Jeżeli osobie przysługuje dodatek, a w jej mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody, lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła – to wówczas przysługuje jej ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego.

Wysokość dodatku mieszkaniowego, łącznie z ryczałtem, nie może przekraczać 50% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu mieszkalnego lub 50% faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny, jeżeli powierzchnia tego lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej powierzchni

Analiza wypłat dodatków mieszkaniowych za rok 2015 i 2016z podziałem na miasto i gminę

Miasto

Dodatki mieszkaniowe	2015		2016	
	liczba	kwota	liczba	kwota
w zasobie gminnym	1063	213.341	939	157.062,46
w zasobie spółdzielczym	464	97.040	411	84.407,42
w zasobie wspólnot mieszkaniowych	421	64.450	313	47.870,45
w zasobie prywatnym	1018	275.155	784	226.517,49
inne	48	13.625	69	17.986,12
Razem	3014	663.614	2516	533.843,94

Gmina

Dodatki mieszkaniowe	2015		2016	
	liczba	kwota	liczba	kwota
w zasobie gminnym	234	49.520	215	46.145,35
w zasobie spółdzielczym	44	5.702	29	2.480,13
w zasobie wspólnot mieszkaniowych	122	25.254	114	20.563
w zasobie prywatnym	539	133.435	419	113.613,67

inne	44	8.610	13	2.052,49
Razem	983	222.524	790	184.854,64

Z analizy wynika, iż zmniejszyła się liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych oraz zmniejszyła się wysokość wypłaconych kwot. W 2016 roku zrealizowano o 691 wypłat dodatków mieszkaniowych mniej dla poszczególnych zarządców i wnioskodawców. W kwocie o 167.439,42 zł niższej niż w 2015 roku.

Liczba przyjętych wniosków i decyzji o ustalenie prawa do dodatku mieszkaniowego

Wyszczególnienie	2015	2016
wszystkie wnioski	780	663
decyzje pozytywne	748	616
decyzje negatywne	33	41
Umorzone na wniosek strony (art. 105. § 2 – kpa)	-	2
pozostawione bez rozpoznania (art. 64. § 2 – kpa)	-	4

W 2016 roku przyjęto 663 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego, jest to o 87 mniej niż w roku poprzednim. Wydano 616 decyzji pozytywnych o 132 mniej niż w roku 2015. Zwiększyła się liczby decyzji odmownych o 8. Umorzono 2 postępowania na wniosek strony. 4 wnioski pozostały bez rozpoznania.

Pozostałe elementy dotyczące dodatków mieszkaniowych

Wyszczególnienie	2015	2016
Liczba wypłaconych dod. mieszkaniowych	3.997	3.306
Kwota wypłacona na dod. mieszkaniowe	886.139,28	748.698,58
Wysokość średniego dod. mieszkaniowego	221,70	226,47
Odwołania do SKO	0	1
Odwołania do NSA	0	0

Wysokość średniego dodatku mieszkaniowego na rok 2016 wyniosła 226,47 zł., kwota ta kształtuje się na poziomie średniego dodatku w roku 2015.

Przyczynami zmniejszenia wysokości wypłat dodatku mieszkaniowego może być mimo, że nie wlicza się do dochodu wprowadzenie świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. poz. 195) jak również fakt, iż od 2016 roku położono nacisk na przeprowadzanie wywiadów u wnioskodawców w celu weryfikacji informacji zawieranych przez nich w dokumentach,

ustalania stanu faktycznego, który często mijał się z tym co zawarto we wnioskach o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Dodatek energetyczny

Wypłata dodatków energetycznych realizowana jest zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo energetyczne (ustawa z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne). Prawo do dodatku energetycznego przysługuje tzw. odbiorcy wrażliwemu. Odbiorca wrażliwy to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy oraz, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym. Odbiorca musi zamieszkiwać w miejscu odbioru energii elektrycznej. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku realizuje wypłatę dodatków energetycznych od miesiąca stycznia 2014.

W 2016 roku wpłynęło 146 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego. Wydano 142 decyzje przyznające oraz 4 decyzje odmowne.

Do dnia 30 kwietnia każdego roku minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 maja 2015 r. do 30 kwietnia 2016r.

1. dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną –
11,09 zł miesięcznie: 2 decyzje
2. dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób –
15,40 zł miesięcznie: 14 decyzji
3. dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób –
18,48 zł miesięcznie: 15 decyzji

Wysokość dodatku energetycznego od 1 maja 2016 r. do 30 kwietnia 2017r.

1. dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną –
11,29 zł miesięcznie: 20 decyzji
2. dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób –
15,68 zł miesięcznie: 59 decyzji
3. dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób –
18,81 zł miesięcznie: 32 decyzje

Dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną wydano 22 decyzji pozytywnych. Dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób wydano 73 decyzji pozytywnych. Dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku wydał 47 decyzje przyznające dodatek energetyczny.

W 2016 roku łącznie wypłacono dodatki energetyczne na kwotę: 9.536,68zł.

Główną przeszkodą sygnalizowaną przez osoby chcące złożyć wniosek o przyznanie dodatku energetycznego jest brak umowy z dostawcą energii. Często zdarza się, że właściciele w związku z dużą rotacją lokatorów, nie zgadzają się na założenie indywidualnych liczników prądu, co z kolei uniemożliwia zawarcie umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej z zakładem energetycznym przez najemcę. Kwota dodatku energetycznego, stosunkowo niska w porównaniu z wysokościami rachunków za prąd, również nie działa motywująco. Wnioskodawcy, informowani wstępnie o kwotach świadczenia rezygnują z ubiegania się o dodatek energetyczny.

Kwota wypłaconych świadczeń	9.536,68 zł
Liczba złożonych wniosków	146
Liczba wydanych decyzji pozytywnych	142
Liczba wydanych decyzji negatywnych	4

9. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne może wykonywać osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku korzystająca ze świadczeń z pomocy społecznej, na terenie gminy, w której zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w tygodniu.

Warunkiem skierowania osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych jest posiadanie przez nią statusu osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku oraz korzystanie ze świadczeń z pomocy społecznej.

Przy przydziale prac społecznie użytecznych uwzględnia się wiek bezrobotnego, stan zdrowia oraz w miarę możliwości, posiadane kwalifikacje.

Podpisano w trakcie roku 3 porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Chojnicach, na mocy, których tutejszy organ opłacał 40% świadczenia z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, a 60% tego świadczenia refundował PUP.

Prace społecznie użyteczne realizowane były w okresie od 10.03.2016 r. do 28.12.2016 r.

Z pomocy w formie wykonywania prac społecznie użytecznych w 2016 roku skorzystały 34 osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej.

10. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne i koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Koszty obsługi, o których mowa wynoszą 3% otrzymanej dotacji.

Rodzaje świadczeń:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
 - świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
 - zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a;
 - świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art.22b;
 - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
 - świadczenia rodzicielskie

Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny na dziecko przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674,00 zł**.

W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **764,00 zł**.

„Złotówka za złotówkę“

Od dnia 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowe brzmienie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który wprowadza nowy sposób ustalania wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego (tzw. mechanizm złotówka za złotówkę). Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy w przypadku, gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek

rodzinny wraz z dodatkami przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w zdaniu poprzednim, stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym:

- zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych zasiłków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka -podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych dodatków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - podzielonych przez 12.

W przypadku, gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z powyższym mechanizmem, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują (art. 5 ust. 3-3d ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Kwoty zasiłku rodzinnego obowiązujące od dnia 01-11-2015 do 31-10-2016 roku:

1. 89,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
2. 118,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
3. 129,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia i do 21 lub 24 lat w przypadku kontynuacji nauki w szkole i posiadania orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu wypłacane we wskazanej wysokości w okresie 01-11-2015 do 31-10-2016 roku:

1. urodzenia dziecka 1000 zł;
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 400,00 zł;
3. samotnego wychowywania dziecka 185,00 zł lub 265,00 zł (gdy dziecko legitymuje się niepełnosprawnością);
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 90,00 zł;
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 lat 80,00 zł i pow. 5r.ż 100,00zł;
6. rozpoczęcia roku szkolnego 100,00 zł;

7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania -dojazdy 63,00 zł, zamieszkania np. internat 105

Od dnia 01-11-2016 roku wzrosła kwota zasiłków rodzinnych oraz niektórych dodatków do zasiłku rodzinnego i stanowi :

1. 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
2. 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
3. 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia i do 21 lub 24 lat w przypadku kontynuacji nauki w szkole i posiadania orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.
4. samotnego wychowywania dziecka 193,00 zł lub 273,00 zł (gdy dziecko legitymuje się niepełnosprawnością);
5. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 95,00 zł;
6. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 lat 90,00 zł i pow. 5r.ż 110,00zł;
7. rozpoczęcia roku szkolnego 100,00 zł;
8. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania -dojazdy 69,00 zł, zamieszkania np. internat 113,00 zł.

W celu uzyskania prawa do w/w dodatków należy nabyć uprawnienia do zasiłku rodzinnego!

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1922,00 zł**.

Należy nadmienić, iż liczba osób uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka wzrasta. W 2014 roku 173 osoby uzyskały decyzję przyznającą wyżej wymienione świadczenie, w 2015 roku 193 osoby, a w 2016 rok 232 osoby.

Świadczenia opiekuńcze

Zasilek pielęgnacyjny

Zasilek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie, która ukończyła 75 lat i nie ma płatnego świadczenia emerytalno-rentowego z ZUS lub KRUS.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153,00 zł** miesięcznie i płatny jest **niezależnie od wysokości dochodów rodziny**.

Specjalny zasilek opiekuńczy

Specjalny zasilek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom jeżeli **rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej** w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:

- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasilek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty **764,00 zł**.

Specjalny zasilek opiekuńczy przysługuje w wysokości **520,00 zł** miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

1. nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
2. w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Od stycznia 2016 roku świadczenie jest płatne w kwocie 1300,00 zł, a od stycznia 2017 roku w kwocie 1406,00 zł.

W przypadku tego świadczenia nie stosujemy kryterium dochodowego!!!

Zasiłek dla opiekuna

Celem ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r, w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Na skutek nowelizacji przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych dokonanej ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nabytego na podstawie ostatecznych i wydanych na okres ważności orzeczenia decyzji administracyjnych wygasła z mocy prawa 30 czerwca 2013 r. Skutkiem tego od 1 lipca 2013 r. część osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na

dotychczasowych zasadach nie mogła z niego korzystać, ponieważ zmodyfikowane ustawą zmieniającą przesłanki nabycia świadczenia wyłączyły te osoby z kręgu uprawnionych.

Trybunał Konstytucyjny uznał to działanie ustawodawcy za niezgodne z Konstytucją. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 roku.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

1. rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;
2. małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym. Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalane jest na **czas nieokreślony**, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. [Nie bierzemy pod uwagę kryterium dochodowego.](#)

Świadczenie rodzicielskie

Nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 24 lipca 2015 r. (Dz. U. z dnia 21 sierpnia 2015 r., poz. 1217) wprowadziła od stycznia 2016r. nowe świadczenie rodzicielskie. Świadczenie to adresowane jest przede wszystkim do osób, które nie są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy, jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, tj. osób bezrobotnych, studentów, osób zatrudnionych na umowach o dzieło. Świadczenie będzie przysługiwać w wysokości **1000 zł** miesięcznie, a w razie urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych - w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje niezależnie od dochodu przez okres:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;

- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca urodzenia (lub przysposobienia dziecka, albo objęcia dziecka opieką), jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia (lub przysposobienia dziecka albo objęcia dziecka opieką). W przypadku złożenia wniosku po upływie 3 miesięcznego terminu, prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

Całkowity koszt realizacji w roku 2016 oraz liczba świadczeń

Wyszczególnienie		Całkowity koszt realizacji w 2016r.	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	3.389.775 zł.	29.939
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	1.723.763 zł.	14.665
2.1.	urodzenia dziecka	136.962 zł.	137
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	327.548 zł.	850
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0 zł.	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	134.446 zł.	700
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	231.010 zł.	2341
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	184.500 zł.	1845
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	233.152 zł.	3546
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	14.149 zł.	133
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	219.003 zł.	3413
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	476.145 zł.	5246
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (wiersz 1 + wiersz 2)	5.113.538 zł.	44.604
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	1.963.755 zł.	12835
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	2.335.570 zł.	1800
6	Specjalny zasiłek opiekuńczy	375.547 zł.	729
7	Zasiłek dla opiekuna	613.242 zł.	1182

8	Świadczenie rodzicielskie	740.371 zł.	792
9	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	232.000 zł.	232
10	Złotówka za złotówkę	54.699,33 zł.	x
Razem		11.428.722,33 zł	62.174

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od świadczeniobiorców: ŚP, SZO i ZDO w 2016 roku:

Wyszczególnienie	Wydatki w roku 2016	Liczba odprowadzonych składek
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	685.378	2778
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	115.600	1431

Liczba złożonych wniosków oraz wydanych decyzji administracyjnych w roku 2016.

Liczba złożonych wniosków	2506
Liczba wydanych decyzji	3026
Liczba odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego	16

Świadczenia wychowawcze 500+

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwana „Programem Rodzina 500+”, wprowadzono nowe świadczenia, którego celem jest wsparcie finansowe rodziców w zaspakajaniu potrzeb życiowych w wychowywaniu dzieci. Świadczenie dedykowane jest rodzinom wychowującym dzieci do 18 roku życia. Ustawa w większości weszła w życie 1 kwietnia 2016 r., świadczenie realizowane jest od kwietnia 2016r.

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko. Nadto świadczenie wychowawcze jest wyłączone z katalogu dochodów warunkujących prawo do świadczeń o charakterze społecznym, co oznacza, że świadczenie wychowawcze nie ma wpływu na prawo do świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, czy dodatków mieszkaniowych.

Świadczenie wychowawcze jest świadczeniem okresowym przyznawanym – po spełnieniu warunków ustawowych - w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko na okres od dnia 1 października do 30 września roku następnego. Projekt ustawy przewiduje, że od kwoty tej nie będą potrącane żadne składki, jest to kwota jaką otrzyma uprawniony do

świadczenia wskazany w omawianej ustawie, gdzie zdefiniowano również pojęcie utraty i uzyskania dochodu.

Przez pierwsze dziecko rozumieć należy jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, a w przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez matkę, ojca, opiekuna faktycznego lub opiekuna prawnego.

Do kręgu podmiotów uprawnionych do świadczenia wychowawczego ustawodawca zalicza: matkę dziecka, ojca dziecka, opiekuna prawnego dziecka lub opiekuna faktycznego dziecka (czyli osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka).

Świadczenie wychowawcze można przyznać obywatelom RP lub cudzoziemcom, jeżeli na podstawie przepisów wspólnotowych oraz umów międzynarodowych przyznane zostały im analogiczne do posiadanych przez obywateli prawa w zakresie świadczeń społecznych, pod warunkiem, że zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym mają otrzymywać świadczenie wychowawcze, chyba że co innego stanowią przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego bądź umowy międzynarodowe.

Ustawodawca wprowadza zasadę, w myśl której **świadczenie wychowawcze przysługuje każdemu z podmiotów uprawnionych do świadczenia na drugie i kolejne dziecko, do czasu ukończenia przez nie 18 roku życia.**

Z uwagi na okoliczność, że świadczenie wychowawcze jest świadczeniem przyznawanym co do zasady na okres 12 miesięcy, od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku, wniosek o to świadczenie będzie trzeba składać co roku, z tym że wnioski będą przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku.

Z uwagi na fakt, że świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko ma być uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, osoba ubiegająca się o przedmiotowe świadczenie co roku będzie zobowiązana potwierdzać fakt spełniania tego kryterium.

W przypadku drugiego i kolejnych dzieci kryterium dochodowe nie będzie obowiązywało, stąd brak będzie konieczności dokumentowania dochodu, a pieniądze będą wypłacane do momentu ukończenia przez dziecko 18 lat.

Informacje dotyczące realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2016 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość
1	Liczba złożonych wniosków	2119 w tym 169 w formie elektronicznej
2	Liczba wydanych decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego	2133 w tym 30 dec. wydanych przez Marszałka Woj. Pomorskiego
3	Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego	1858
4	Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń wychowawczych	14.331.808 zł

11. Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób, uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, bez względu na wiek.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej, i gdy zawarła związek małżeński. Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie nie przekracza 725,00 zł. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu nie wlicza się kwoty otrzymywanych świadczeń z tego funduszu.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy poczynawszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego czyli 1 października do końca tego okresu tj. 30 września następnego roku kalendarzowego.

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Wyszczególnienie	Kwoty
Wyplacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.459.745,00
Kwoty zwrócone przez dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego przekazane na:	233.273,24
- dochody budżetu państwa, w tym:	196.197,89
- dochody własne gminy wierzyciela	37.075,35
oraz ustawowe odsetki	140.584,85

Liczba złożonych wniosków, wydanych decyzji administracyjnych oraz liczba rodzin uprawnionych.

Wyszczególnienie	Wykonanie
Liczba złożonych wniosków	222
Liczba decyzji wydanych przez organ właściwy w sprawach	266

dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego	
Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	164

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych:

1. Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.
2. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika: zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy
3. W przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny; informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.
4. W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:
 - złożenia oświadczenia majątkowego,
 - zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
 - bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
 - wykonywania prac społecznie użytecznych,
 - prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych
 - udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,
5. Organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich

6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Po otrzymaniu kolejnego wniosku dotyczącego tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Jednak w przypadku, gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Informacja na temat podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych:

Wyszczególnienie	Liczba podjętych Działań
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	46
Zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	14
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	53
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	8
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	27
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy	2

Trudności:

- Powyższe działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, nie są działaniami o charakterze egzekucyjnym. Działania te mają na celu jedynie wsparcie organów egzekucyjnych, tj. komorników sądowych w tym zakresie.
- Skomplikowane procedury, brak usprawnienia i uproszczenia działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, a co za tym idzie możliwości zwiększenia efektywności w odzyskiwaniu należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

12. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Liczba złożonych wniosków:

Liczba wniosków o dodanie rodziny: 55

Liczba wniosków o uzupełnienie rodziny: 0

Liczba wniosków o dodanie nowej osoby: 1

Liczba wniosków o przedłużenie karty: 7

Liczba wniosków o duplikat karty 0

Liczba wydanych kart w 2016 roku: 305

Liczba wydanych kart - opiekunowie 110

Liczba wydanych kart - dzieci 195

13. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Działania:

1. Systematyczne monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Czersk.

Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” – **49** (Policja - 43, MGOPS - 5, Oświata - 1, GKRPA - 0)

Liczba zakończonych procedur w związku z:

- ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniu o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie
 - ⇒ **20 procedur** (zakończonych, które zostały wszczęte w roku 2015)
 - ⇒ **25 procedur** (zakończonych, które zostały wszczęte w roku 2016)
- rozstrzygnięciem o dalszym braku zasadności podejmowania działań – **3 procedury**

2. Podnoszenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie, w szczególności wśród nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą w rodzinie

Dnia 12.09.2016 roku w Ośrodku Kultury w Czersku odbyła się konferencja pod tytułem „Co z tą skutecznością?”. Celem spotkania było usystematyzowanie wiedzy na temat możliwości udzielania pomocy rodzinom, w których występuje przemoc. Głównym prelegentem był adwokat Grzegorz Wrona, który jest autorem Komentarza do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Procedury Niebieskiej Karty, współautorem poradnika dla lekarzy pt. „Lekarzu reaguj na przemoc”; autorem wielu artykułów w piśmie „Niebieska Linia”. Wcześniej pracował w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn; Departamencie ds. Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. W konferencji udział wzięli: przewodniczący rady miejskiej w Czersku Grzegorz Kobierowski, radny Piotr Knitter, radna i jednocześnie członek GKRPA Lidia Kroplewska, z-ca burmistrza Czerska Grzegorz Klauza, funkcjonariusze Komisariatu Policji w Czersku na

czele z z-cą komendanta Jackiem Słomińskim, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach Andrzej Gąsiorowski, dyrektorzy oraz pedagodzy szkół z terenu miasta i gminy Czersk, dyrektorzy ościennych ośrodków pomocy społecznej, specjaliści prowadzący Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie, w gminie Czersk, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czersku, członkowie Zespołów Interdyscyplinarnych działających w gminach sąsiadujących z gminą Czersk, pracownicy socjalni MGOPS w Czersku, członkowie GKRPA w Czersku.

Zaproszonych zostało 70 osób, łącznie udział w konferencji wzięło 55 osób.

3. Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy.

Ulotki oraz oferty punktu Konsultacyjno –Terapeutycznego o charakterze informacyjnym przekazywane były:

- szkołom znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Czersk (Liceum Ogólnokształcące im. Wincentego Pola w Czersku, Zespół Szkół Specjalnych Nr 3 w Czersku, Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Czersku, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Czersku, Zespół Szkół w Rytle, Zespół Szkół w Malachinie, Szkoła Podstawowa w Odrach, Szkoła Podstawowa w Gotelpiu, Zespół Szkół w Łęgu)
- placówkom służby zdrowia (Wiejski Ośrodek Zdrowia w Rytle, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rytle)
- ośrodkom kultury (Ośrodek Kultury w Rytle, Ośrodek Kultury w Łęgu)
- przedstawicielom sołectw
- KP w Czersku
- Przedszkolom znajdującym się na terenie Miasta i Gminy Czersk (Przedszkole Samorządowe nr 2 im. Jana Brzechwy w Czersku, Przedszkole Samorządowe nr 1 im. Kubusia Puchatka w Czersku, Niepubliczne Przedszkole Anioła Stróża w Czersku, Przedszkole Samorządowe w Łęgu)

4. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Na zlecenie Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku utworzono punkt Konsultacyjno- Terapeutyczny dla Osób Doświadczających Przemocy i Członków ich Rodzin, który działał w Poradni Leczenia Uzależnień w Czersku, ul Królowej Jadwigi 4. Punkt

był czynny w każdy czwartek w godzinach 18.30- 20.30. Oferta punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego skierowana była głównie do osób doświadczających przemocy w rodzinie, ich rodzin, bliskich, jak również świadków czy osób pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.

W ramach świadczenia usług przeprowadzono następujące działania:

- porady psychologa – **14 osób (liczba porad 17),**
- porady terapeuty ds. przemocy w rodzinie – **10 osób.**

5. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom podejrzanym o stosowane przemocy w rodzinie poprzez realizację Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy.

Od 11.08.2016 w każdy czwartek od godz. 16.30 do godz. 18.30 odbywały się spotkania w ramach realizacji Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy. Działanie zrealizowane było w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach.

Celem zajęć było wypracowanie przez uczestników:

- nowych postaw i relacji , które mają charakter partnerski
- umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych
- umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie
- umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, korzystania z pomocy innych
- umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć

Założeniem programu było ukierunkowanie uczestników zajęć na rozpoznanie przyczyn i skutków własnych zachowań oraz pomoc w dokonaniu zmian tych zachowań. Na spotkaniach promowano wartości i idee wspierające godność osoby, dobro rodziny, równość płci, prawa kobiet i dzieci. Realizacja programu odbywała się poprzez zajęcia warsztatowo – treningowe. Liczba uczestników programu – **7.**

6. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Udzielenie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występowało podejrzenie przemocy należało głównie do grup roboczych działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do zadań grup roboczych należało:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy;
2. monitorowanie sytuacji w rodzinach doświadczających przemocy oraz zagrożonych jej wystąpieniem;
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin dotkniętych przemocą oraz efektów tych działań;

Odbyło się **5** spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **187** posiedzeń grup roboczych.

Zaproszono **52** osoby doznające przemocy w rodzinie, wezwano **49** osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

7. Podnoszenie kwalifikacji

W dniach 24-26 luty 2016 r. **7** członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych uczestniczyło w szkoleniu pn.: „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Przemocy ze względu na płeć”, organizowanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. [Szkolenie bezpłatne.](#)

W dniu 28 września 2016r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczył w szkoleniu przeznaczonym dla Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych oraz osób kandydujących na stanowisko Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego organizowanym przez Centrum Profilaktyki i Reedukacji "ATELIER".
[Koszt szkolenia: 300 zł](#)

W dniach 21-23 listopad 2016r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczył w seminarium warsztatowym dla przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanym przez Samorząd Województwa Pomorskiego. [Szkolenie bezpłatne.](#)

14. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1. Zwalczanie narkomanii

W ramach umowy zawartej z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czersku na świadczenie usług terapeutycznych w Punkcie Konsultacyjno- Terapeutycznym swoją działalność świadczyły dwa podmioty. Pierwszy z nich Agencja Usług Profilaktycznych „SILOE” świadczył usługi w okresie od lutego do czerwca 2016r.

W ramach prowadzenia swojej działalności podmiot przeprowadził następującą ilość usług:

- konsultacje indywidualne- 12
- konsultacje rodzinne- 7
- konsultacje indywidualne i rodzinne udzielone telefonicznie- 2
- rozmowy informacyjne przeprowadzone z pedagogami bądź wychowawcami klas- 1
- konsultacja pacjenta po terapii- 4
- skierowanie pacjenta do innej placówki terapeutycznej- 5

Drugim podmiotem świadczącym usługi terapeutyczne był Ośrodek Terapii Uzależnień BOROWIKOWA, który oferował usługi od października 2016 roku. W Punkcie Konsultacyjno- Terapeutycznym dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz członków ich rodzin przeprowadzono 9 porad i konsultacji, kierując zainteresowanych do dalszego programu psychoterapii. Oferta punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego skierowana została głównie do osób używających środków psychoaktywnych, ich bliskich, a także do osób, które chciałyby zasięgnąć specjalistycznych informacji na temat narkomanii, HIV oraz AIDS. Konsultacje dla osób dotkniętych problemem narkomanii odbywały się w każdy czwartek w godzinach 12.00- 15.0 w Poradni Leczenia Uzależnień w Czersku, ul. Królowej Jadwigi 4.

W ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii przeprowadzono również:

- szkolenie dla sędziów rodzinnych SR w Chojnicach – program „FreD goes net”
- szkolenie dla kuratorów rodzinnych i dla dorosłych SR w Chojnicach – oferta ośrodka profilaktyki w Czersku i program „FreD goes net”
- spotkanie dla pedagogów, policji i pracowników socjalnych dot. wdrożenia profilaktyki selektywnej i wskazującej „FreD goes net”
- spotkanie z komendantem policji w Czersku i podpisanie porozumienia w/s współpracy w realizacji programu „FreD goes net” na terenie miasta i gminy Czersk

2. Program profilaktyki selektywnej „FreD goes net”

Od października 2016 roku na terenie miasta i gminy Czersk został wdrożony program profilaktyki selektywnej „FreD goes net”. Adresatem programu są młode osoby w wieku 14-21 lat (w szczególnych przypadkach między 13 a 25 rokiem życia), które używają substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy. Program jest oparty na metodzie krótkiej interwencji profilaktycznej, prowadzony jest w formie 8 - godzinnych warsztatów z wykorzystaniem metod i założeń dialogu motywującego. Konsultacje dla osób oraz rodzin dotkniętych problemem narkomanii odbywają się w każdy czwartek w godzinach 12.00-15.00

Dnia 10.11.2016 w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czersku odbyło się spotkanie dotyczące wdrożenia programu profilaktyki selektywnej "FreD goes net" na terenie naszej gminy.

W spotkaniu udział wzięło **13 osób**: pedagodzy szkolni, asystenci rodzin, pracownicy socjalni oraz przedstawiciel KP w Czersku. Spotkanie poprowadziła Pani Justyna Jachnik - specjalista terapii uzależnień, e-mail: narkomania-pomoc@mgopsczersk.pl, kontakt w sprawie programu "FreD" : 539 075 104

3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. W wyniku zaproszenia do składania ofert usługi terapeutyczne realizowane były od marca do grudnia 2016 roku przez Ośrodek Terapii Uzależnień BOROWIKOWA. Zgodnie z harmonogramem zawartym w załącznik do umowy dotyczącej usług w ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu odbyły się:

- 42 spotkania grupowe, w łącznej liczbie 125 godzin,
- w spotkaniach grupowych udział brało od 6 do 11 pacjentów,
- 252 jednogodzinne sesje psychoterapii indywidualnej przeprowadzonej dla pacjentów korzystających z zajęć grupowych.

4. Pomoc dzieciom

Od stycznia do grudnia w Świetlicy „Fasola” realizowane były zajęcia zgodnie z planem pracy świetlicy. Na zajęcia uczęszczało 25 dzieci. W świetlicy prowadzone były następujące formy pracy:

- zajęcia opiekuńczo – wychowawcze,
- pomoc w odrabianiu prac domowych,
- organizacja czasu wolnego (gry i zabawy dydaktyczne, zabawy integracyjne, gry i zabawy ruchowe, gry stolikowe),
- zajęcia tematyczne np. kulinarne, czytelnicze, teatralne, językowe,
- zajęcia w grupach zainteresowań, np.: plastyczne, modelarskie, komputerowe, sportowe,
- zajęcia profilaktyczne.

Od marca do grudnia odbywały się zajęcia z elementami socjoterapii oraz w zakresie profilaktyki uzależnień dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Czersk. Zajęcia odbywały się w 12 osobowych grupach raz w tygodniu po 2 godziny zegarowe.

- grupa działająca w Zespole Szkół Specjalnych (12 dzieci w różnej kategorii wiekowej)
- grupa działająca w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Czersku (12 dzieci w przedziale od 1 do 3 klasy gimnazjum).

Najważniejszymi efektami osiągniętymi w w/w grupach są m.in.:

- zaspokojona potrzeba twórczego myślenia, odkrywania,
- zaspokojona potrzeba przynależności do grupy rówieśniczej, akceptacji, zrozumienia,
- wzmocniona pozytywna samoocena,
- zaspokojona potrzeba bycia ważnym, lubianym, docenianym, bezpiecznym
- zaspokojona potrzeba wyrażania siebie, swoich emocji, uczuć, myśli,
- wzrost świadomości siebie (swoich potrzeb i możliwości) i otaczającego świata,
- świadomość konsekwencji nieprzestrzegania zasad społecznych w różnych sytuacjach w życiu szkolnym, rodzinnym,

- rozwój zainteresowań,
- świadomość ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie oraz uczenia samodzielności w życiu,
- świadomość szkodliwego działania papierosów, alkoholu,
- lepsza komunikacja wśród uczestników grupy.

5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czersku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 11 posiedzeń. Do Komisji wpłynęły 92 wnioski o wszczęcie postępowania celem skierowania osób na leczenie odwykowe (Komisariat Policji w Czersku – 32 wnioski, MGOPS – 23 wnioski, Osoby indywidualne – 20 wniosków, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego – 14 wniosków, Kurator Sądowy – 3 wnioski).

Zespoły motywujące zrealizowały:

- 11 spotkań, na które wysłano łącznie 239 wezwań – stawiło się 112 osób
- do terapeutów uzależnień skierowano 47 osób
- na badanie psychiatryczno- psychologiczne przez biegłych sądowych skierowano 71 osób, natomiast stawiło się 36 zaproszonych
- do Sądu Rejonowego w Chojnicach skierowano 22 wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego

Jednorazowy koszt wniesienia sprawy do Sądu Rejonowego w Chojnicach wynosił **418, 74 zł**

Komisja w 2016 roku zaopiniowała 19 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo- 10 wniosków,
- od 4,5% do 18% zawartości alkoholu- 2 wnioski,
- pow. 18% zawartości alkoholu- 0 wniosków,
- do 4,5% zawartości alkoholu oraz od 4,5 % do 18%- 1 wniosek,
- do 4,5% zawartości alkoholu oraz powyżej 18%- 0 wniosków,
- od 4,5% do 18% zawartości alkoholu oraz powyżej 18% -0 wniosków,
- do 4,5% zawartości alkoholu, od 4,5% do 18% zawartości alkoholu oraz powyżej 18%- 4 wnioski.

Zaopiniowano 11 wniosków na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo- 2 wnioski.

Podnoszenie kwalifikacji

14 listopada 2016r. Sekretarz oraz Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyli w szkoleniu „ Nowe zasady tworzenia gminnego programu PiRPA oraz nowe wytyczne do funkcjonowania komisji w 2017 roku wynikające z Narodowego Programu Zdrowia” organizowanym przez Studio Profilaktyki Społecznej. **Koszt szkolenia: 620 zł**

6. Wsparcie działań profilaktycznych

Z dniem 01.03.2016r. wprowadzono zarządzenie Nr 6/2016 w sprawie wprowadzenia procedur dotyczących dofinansowania działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomani oraz przemocy, które muszą być spójne z założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Warunkiem niezbędnym do uzyskania dofinansowania, był 50% wkład własny kosztów realizacji. W wniosku należało przedstawić szczegółową charakterystykę zadań, opis grupy adresatów zadania, liczbę osób objętych zadaniem, zakładane cele realizacji zadania oraz sposób ich realizacji, przewidywany termin i miejsce realizacji zadania, kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania z uwzględnieniem kosztów całłościowych przeznaczonych na realizację zadania oraz kwoty wnioskowanej.

Zaproszenia do składania wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych:

- **przekazano do 38 podmiotów** mieszczących się na terenie miasta i gminy Czersk (szkoły, ośrodki kultury, sołectwa, zarządy osiedli, OSP, KP, parafie),
- **wpłynęło jedynie 6 wniosków o dofinansowanie działań.**

Zespół opiniujący składał się z:

- Pełnomocnika d/s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czersku,
- Pracowników Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Głównego Księgowego MGOPS.

Wnioski o dofinansowanie działań wpłynęły z:

- Zespołu Szkół w Rytlu,
- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Czersku,
- Liceum Ogólnokształcącego w Czersku,
- Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachiniu,
- Sołectwa Zapędowo,
- Ośrodka Kultury w Rytlu.

Zespół Opiniujący po przeanalizowaniu wniosków postanowił przyznać dofinansowanie:

- Liceum Ogólnokształcącemu w Czersku,
- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Czersku,
- Zespołowi Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachinie
- Sołectwie Zapędowo
- Ośrodkowi Kultury w Rytlu
- Wniosek o dofinansowanie działań przez Zespół Szkół w Rytlu został negatywnie rozpatrzony przez zespół opiniujący z uwagi na przedstawienie działań profilaktycznych znacznie pokrywających się z działaniami zawartymi w projekcie złożonym do Urzędu Miejskiego przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Rytle i Okolic „Naszym Dzieciom”, na które stowarzyszenie uzyskało dofinansowanie w ramach dotacji w zakresie prowadzenia programów oraz organizacji imprez związanych z profilaktyką uzależnień oraz zwalczania nałogów.

Liceum Ogólnokształcące im Wincentego Pola w Czersku

Nazwa zadania: **Tvoja decyzja – Twoje Życie**

Termin realizacji zadania: kwiecień – listopad 2016 r.

W ramach programu „Tvoja decyzja – Twoje życie” zostały zrealizowane 4 działania:

- Warsztaty dla uczniów Liceum „Fas – Płodowy Zespół Alkoholowy” – **115 osób** objętych zadaniem
- Wyjazd do EKO „Szkoly Życia” w Wandzinie – **25 osób** objętych zadaniem,
- Konkurs profilaktyczny w języku angielskim i niemieckim – **60 osób** objętych zadaniem,
- Wyjazd na szkolenie profilaktyczne dla młodzieży i nauczycieli – Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny w Sopocie – **94 uczniów, 6 nauczycieli**

Łączna liczba osób objętych działaniem – **300 osób**

Całkowity koszt: **3 750 zł**, Wysokość dofinansowania: **1 725 zł**

Gimnazjum im. Jana Pawła II w Czersku

Nazwa zadania: **Rozmowy o życiu**

Termin realizacji zadania: 17-21 październik 2016 r.

- realizacja autorskiego projektu „Rozmowy o Życiu” skierowanego do młodzieży gimnazjum im. Jana Pawła II i ich rodziców. Autorem spotkania, był muzyk, terapeuta, zaangażowany w propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień – Sławek Pyrko. – **60 osób** objętych zadaniem
- spotkanie rodziców z terapeutą uzależnień - **20 osób** objętych zadaniem
- multimedialny konkurs profilaktyczny „Alkohol niszczy życie”
- happening szkolny – „Młodzież bez procentów” - **400 osób** objętych zadaniem
- happening skierowany do lokalnych sprzedawców – **25 osób** objętych zadaniem

Łączna liczba osób objętych działaniem – **505 osób**

Całkowity koszt: **3 000 zł**, Wysokość dofinansowania: **1 500 zł**

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachinie

Nazwa zadania: **Doby Profilaktyki**

Termin realizacji zadania: 24/25 listopad 2016 r.

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachinie odbyła się „DOBA PROFILAKTYKI”. Głównym celem akcji było poszerzenie świadomości młodzieży dotyczące konsekwencji podejmowania ryzykownych zachowań, mechanizmu uzależnienia oraz strat jakie mogą ponieść w wyniku eksperymentowania ze środkami odurzającymi. W trakcie spotkania omówiono konsekwencje uzależnień behawioralnych, w tym od Internetu i portali społecznościowych. Nawiązano także do tematu przemocy i cyberprzemocy. Podczas zajęć warsztatowych z zaproszonymi psychologami i terapeutami, tj. panią Katarzyną Krzyżewską i panią Magdaleną Bienias – z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chojnicach, panem Michałem Winnickim psychologiem MEDICUS w Gdańsku, panem Marcin Piotrowski terapeutą ds. uzależnień w Starogardzie Gd., uczniowie poza zdobyciem wiedzy, mieli możliwość wyrażania własnego zdania i wymiany poglądów na poruszane tematy. Spotkania z zaproszonymi gośćmi przeplatane były filmami tematycznymi, pt. „Cyberprześladowca”, „Pewnej nocy w Oslo”, „Pragnienie miłości”, „Cyberszantaż”. Ponadto w czasie doby uczniom zapewniono zajęcia ruchowe podczas, których mogli doświadczyć zaburzeń koordynacji ruchowej i reakcji uczestnicząc w ćwiczeniach z wykorzystaniem alko gogli, oraz sprawdzić zawartość nikotyny w płucach za pomocą smokolajzera dzięki współpracy z panią Iwoną Jażdżewską pracownikiem Stacji Sanitarno Epidemiologiczną w

Chojnicach, która na czas realizacji programu udostępniła w/w sprzęt można było urozmaicić program profilaktyczny.

Łączna liczba osób objętych działaniem – **46 osób**

Całkowity koszt: **2 230 zł**, wysokość dofinansowania: **1 510 zł**

Sołectwo Zapędowo

Nazwa zadania: **Razem bez nałogów**

Termin realizacji zadania: 03 czerwiec 2016 r.

W dniu 3 czerwca przy Świetlicy Wiejskiej w Zapędowie odbył się Piknik Rodzinny zorganizowany przez Sołectwo Zapędowo oraz Ośrodek Kultury w Rytlu. Na początku imprezy powitano zaproszonych gości oraz zaproszono wszystkich uczestników na przedstawienie w wykonaniu „Grupy M”, pt. „Przygoda Niegrzecznej Księżniczki”. Po przedstawieniu P. Lidia Kroplewska opowiedziała dzieciom historię na temat codziennej higieny. Kolejnym punktem programu był konkurs na plakat promujący zdrowy styl życia, pt. „Życie bez nałogów”. Podczas pikniku na pytania mieszkańców odpowiedzi udzielali: Dzielnicowy KP, terapeuta ds. narkomanii, pracownicy Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Łączna liczba osób objętych działaniem – **ok 200 osób**

Całkowity koszt: **2 408 zł**, Wysokość dofinansowania: **1 172 zł**

Ośrodek Kultury w Rytlu

Nazwa zadania: **Żyj bezpiecznie**

Termin realizacji zadania: 22 sierpień – 15 październik 2016r,

Żyj bezpiecznie - działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy i cyberprzemocy.

W ramach projektu realizowane były zadania, których celem było uzyskanie przez dzieci, młodzież i dorosłych wiedzy na temat uzależnień i profilaktyki, umiejętności i kompetencji w zakresie myślenia, uczenia się, komunikowania się, współpracy i działania oraz sposobów ciekawego aktywnego spędzania czasu:

- „Żyj Bezpiecznie” wycieczka do Parku rozrywki, wycieczka na basen oraz zajęcia profilaktyczne – **90 osób** objętych zadaniem
- „Święto piezzonego ziemniaka” - **100 osób** objętych zadaniem

Łączna liczba osób objętych działaniem – **190 osób**

Całkowity koszt: **3 400 zł**, Wysokość dofinansowania: **1 700 zł**

Współorganizacja MIX-u profilaktycznego

Komisariat Policji w Czersku wspólnie z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Szkół w Rytlu realizowały program prewencyjny promujący zdrowy styl życia, który miał pomóc w przeciwdziałaniu uzależnieniom wśród młodzieży. Całe przedsięwzięcie realizowane było od marca do czerwca 2016 roku. W tym czasie odbywały się spotkania we wszystkich szkołach w klasach gimnazjalnych w Gminie Czersk. Spotkania z młodzieżą prowadzone były przez przedstawiciela Policji asp. Marka Janocha oraz nauczycieli poszczególnych szkół. W trakcie spotkań promowano zdrowy tryb życia oraz przedstawiano zagrożenia wynikające z używania środków narkotycznych, alkoholu oraz tytoniu.

Wysokość dofinansowania: **1 570, 58 zł.**

7. Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży

1. Dnia 03.06.2016 r. dzieci z świetlicy „Fasola” oraz dzieci pochodzące z rodzin korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku uczestniczyły w wycieczce z okazji dnia dziecka w Woziwodzie. Dniu Dziecka towarzyszyły hasła „Łączy nas sport – nie narkotyki” oraz „Zdrowie mamy jedno!”. Dzięki gościnności Nadleśnictwa Woziwoda dzieci miały okazję wziąć udział w zabawie leśnej z elementami marszu na orientację, poznać ślady zwierząt oraz ciekawą roślinność, zwiedzić wystawę prezentującą zwierzęta, ptaki oraz owady, które możemy, na co dzień spotkać podczas spaceru po Borach Tucholskich. Kolejną atrakcją wycieczki było ognisko oraz pieczenie pysznych kiełbasek. W wycieczce udział wzięło **45 dzieci**.
2. W czerwcu odbyła się wycieczka do Gdyni, w której udział wzięły dzieci z świetlicy „Fasola” oraz dzieci pochodzące z rodzin korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku. Podczas wycieczki dzieci miały możliwość zwiedzić miasto, plażować, płynąć statkiem, zjeść posiłek oraz wspiąć się na wieżę widokową.
3. W październiku odbył się wieczór filmowy dla dzieci uczęszczających na zajęcia świetlicy. Podczas wieczoru dzieci oglądały bajki kończące się pouczającym morałem, grały w gry integracyjne oraz spożywały posiłek.
4. W grudniu odbyło się spotkanie mikołajkowe, w którym wzięło udział 140 dzieci z terenu miasta i gminy Czersk. Podczas wieczoru dzieci miały możliwość obejrzenia przedstawienia przygotowanego przez dzieci uczęszczające na zajęcia świetlicy „Fasola”, wzięcia udziału w grach i zabawach integrujących o tematyce świątecznej

oraz spożycia posiłku. Podczas spotkania każdy otrzymał paczkę od świętego Mikołaja.

8. Inne działania

1. W kwietniu pracownicy Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dwukrotnie gościli u siebie uczniów z III klasy pedagogiczno-psychologicznej Liceum Ogólnokształcącego im. Wincentego Pola w Czersku. Podczas spotkania uczennice miały możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem oraz ofertą Ośrodka Profilaktyki, funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlicy oraz poznały funkcję i zadania asystenta rodziny.
2. „Puszyste i Puchate” 10 czerwca 2016r odbyło się spotkanie edukacyjno-informacyjne zwiększające umiejętności i kompetencje w zakresie wspierania osób i rodzin, w których występuje problem uzależnienia nie tylko od alkoholu, ale też i innych substancji wpływających na świadomość. Brali w nim udział przede wszystkim radni RM w Czersku: Dorota Mientka, Anna Redzimska, Grzegorz Kobierowski, Roman Kaszubowski, Czesław Niesiołowski, Maciej Deja, Maciej Bruski, Piotr Knitter, zastępca Burmistrza Pan Grzegorz Klauza, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy i dyrektorzy szkół. Celem spotkania było obalenie mitów i stereotypów funkcjonujących w społeczeństwie związanych z uzależnieniami. Prelegent Pan Tomasz Wachowiak specjalista w zakresie terapii uzależnień, przybliżył wszystkim problem człowieka dla wielu osób straconego, funkcjonującego w zakłętym kręgu własnej niemocy, bezradności wobec nałogu, w chorobie uczuć i emocji. Poza nim Pani Renata Konopelska-Klepaczka funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach przedstawiła nam działania prewencyjne, jakie policja podejmuje, by przeciwdziałać eskalacji szkód spowodowanych przez np. nadużywanie alkoholu, czy też eksperymentowanie z narkotykami przez dzieci i młodzież, w skrócie też nakreślając założenia ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. W spotkaniu udział wzięło **25 osób**. **Koszt spotkania: 300 zł**
3. 20 lipca odbyło się szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych. Zakres tematyczny szkolenia obejmował:
 - zasady odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych,

- podstawowe informacje na temat problemów alkoholowych, wpływ alkoholu na młody organizm, straty rozwojowe spowodowane piciem alkoholu przez osoby nieletnie, zespół FAS,
- przepisy i konsekwencje prawne wynikające z naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- sprzedaż napojów alkoholowych w świetle obowiązujących przepisów prawa itd.

Na szkolenie zaproszono **87** przedstawicieli sklepów, marketów, dyskontów, barów, restauracji z terenu miasta i gminy Czersk, w których, na co dzień sprzedawany jest alkohol. Stawiło się jedynie **13** osób. **Koszt szkolenia: 1 400 zł**

Wszystkie działania są spójne z zadaniami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Czersk na lata 2014-2020.

15. Asystenci rodzin

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz.U. z 2015 r., poz. 332 obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na **jednostkach samorządu terytorialnego** oraz na organach administracji rządowej.

W roku 2016 łącznie pracę na rzecz rodziny wykonywało 5 asystentów rodzin:

- do końca lutego **5** asystentów rodzin - zatrudnionych w ramach umowy zlecenie;
- do końca marca **4** asystentów rodzin – zatrudnionych w ramach umowy zlecenie;
- od kwietnia do końca roku **3** asystentów rodzin- zatrudnionych w ramach umowy o pracę.

Źródło finansowania osób zatrudnionych na stanowisku asystenta rodziny pochodzi z środków własnych Gminy oraz z dotacji przyznawanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku: 2016

Rok 2016	
Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach
62	194

Najczęstszymi formami wsparcia były: konsultacje i rozmowy motywujące w kwestiach utrzymania abstynencji, spędzania czasu z dziećmi i rodziną, utrzymania czystości czy podjęcia aktywności na rynku pracy, treningi w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, rozmowy z dyrektorami szkół i z wychowawcami, motywowanie do podjęcia konsultacji lekarskich, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia, organizacja pomocy psychologicznej i prawnej, współpraca przy wszczęciu procedury Niebieskiej Karty. Zwoływanie zespołów multiprofesjonalnych (jest to zespół złożony z osób zaangażowanych w pomoc danej rodzinie: pracownik socjalny, kurator społeczny bądź zawodowy, wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły, członkowie bliższej i dalszej rodziny).

Asystent rodziny współpracuje z:

- pracownikami socjalnymi,
- kuratorami oraz Sądem Rodzinnym i Wydziałem Karnym,
- pedagogami i wychowawcami,
- organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR),
- funkcjonariuszami Policji,
- przedstawicielami służby zdrowia,
- terapeutami i psychologami,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Ośrodkiem Wspierania Rodziny,
- instytucjami pozarządowymi,
- członkami dalszej rodziny objętej wsparciem,
- innymi osobami związanymi z rodziną.

Stała współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny poprzez organizację spotkań i konsultacji.

- Liczba powołań asystentów rodzin do udziału w grupach roboczych – **11**
- Zwołanie zespołu multiprofesjonalnego – **1**
- Konsultacje z pracownikami oświaty (pedagodzy wychowawcy dyrektorowie szkół) – **74**
- Konsultacje z dzielnicowymi KP w Czersku – **65**
- Konsultacje z kuratorami społecznymi i zawodowymi pracującymi na rzecz rodziny – **48**
- Konsultacje z pracownikami PCPR w Chojnicach – **22**

Działania asystentów rodzin w środowisku lokalnym:

1. W dniach 15.02.16-19.02.16 zostało zorganizowane zimowisko dla dzieci z rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin. W zimowisku brało udział **15** dzieci w przedziale wiekowym 5-14 lat. Spotkania odbywały się w pomieszczeniach Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czersku.
2. Dnia 03.06.2016 dzieci z świetlicy „Fasola” oraz dzieci pochodzące z rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodzin uczestniczyły w wycieczce z okazji Dnia Dziecka w Woziwodzie.
3. Dnia 22.06.2016 dzieci z świetlicy „Fasola” oraz dzieci pochodzące z rodzin korzystających ze asystentów rodzin uczestniczyły w wycieczce do Gdyni.

4. Pomoc w organizacji spotkania mikołajkowego, które odbyło się w dniu 11.12.2016.
W zabawie wzięło udział **140** dzieci.

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodzin:

W dniach 12-13.09.2016 roku pracownicy MGOPS (**3 asystentów rodzin**) w Czersku wzięli udział w V Ogólnopolskim Zlocie Asystentów Rodzin. Zlot odbył się w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni. W wydarzeniu wzięło udział ok. 300 osób, specjalistów pracy z rodziną i naukowców z całej Polski. Gościem specjalnym zlotu była Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Hasłem przewodnim tegorocznego Zlotu była „Rola i zadania asystenta rodziny w kontekście działań innych służb społecznych”. W ramach V Zlotu odbył się cykl dwudniowych zajęć, obejmujących wykłady, warsztaty i panele dyskusyjne. Ogólnopolski Zlot Asystentów Rodziny posłużył do poszerzenia wiedzy i umiejętności w zakresie pracy z rodziną, mającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Była także okazja do kontynuacji dyskusji o profesjonalizacji zawodu asystenta rodziny, prezentacji dobrych praktyk w tym obszarze oraz doskonalenia własnego warsztatu pracy asystentów.

Jednym z ważniejszych elementów Zlotu była również integracja środowiska zawodowego asystentów rodziny z całej Polski, warsztatowa wymiana doświadczeń pomiędzy praktykami, teoretykami oraz innymi profesjonalistami działającymi w obszarze asysty rodzinnej.

Trudności w realizacji zadań asystenta:

- Brak mieszkań jako czynnik uniemożliwiający prawidłową pracę z rodziną (rodziny wielopokoleniowe, wieloproblemowe, rodziny, w których mieszka np. sprawca przemocy ze swoją rodziną),
- Brak poczucia bezpieczeństwa w pracy asystenta (agresja członków rodziny, choroby psychiczne).
- Narażenie na choroby (wszawica, świerzb, gruźlica).
- Brak przywilejów pracowniczych, podobnych do tych, które gwarantuje pracownikom socjalnym ustawa o pomocy społecznej (dodatek za pracę w terenie, dodatkowy urlop).
- Zbyt małą ilość odbytych szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie warsztatu pracy asystenta rodziny.
- Brak jednolitych wzorów dokumentacji dla osób pracujących w zawodzie asystenta rodziny.
- Zbyt niskie wynagrodzenie za pracę nieadekwatne do wykonywanych zadań i odpowiedzialności.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej lub zagrożonych kryzysem.

Po zakończeniu współpracy z rodziną asystent rodziny jest zobligowany do monitorowania sytuacji rodziny przez co najmniej pół roku. Monitoring polega na niezapowiedzianych spotkaniach odbywających się przynajmniej raz w miesiącu, ma to na celu sprawdzenia jak rodzina radzi sobie bez wsparcia asystenta rodziny. W roku 2016 asystenci rodzin monitorowali sytuację w 8 rodzinach.

Wsparcie rodzin przeżywających trudności poprzez tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Rodzina wspierająca, to forma pomocy rodzinom przeżywającym trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Rodziny wspierające we współpracy z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym pomagają konkretnej rodzinie:

- w opiece i wychowaniu dzieci,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Rodzina wspierająca ma za zadanie pozytywnie oddziaływać w zakresie kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych w oparciu o własne doświadczenie. Pomoc może dotyczyć różnych aspektów życia w zależności od potrzeb rodziny takich jak: organizacja czasu wolnego, udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, pomoc w nauce, nabycie umiejętności racjonalnego prowadzenia gospodarstwa domowego, zarządzania budżetem, a także spraw, które wydawałyby się oczywiste dla większości rodzin jak np. nauka gotowania, sprzątania, utrzymywania higieny osobistej.

W lipcu 2016 rok został ogłoszony nabór na pełnienie funkcji rodziny wspierającej. Informacja została umieszczona na stronie internetowej MGOPS i Urzędu Miejskiego w Czersku oraz portalu Wizja lokalna. Na ogłoszenie odpowiedziała jedna rodzina, z którą podpisano umowę.

Liczba rodzin wspierających - 1, okres umowy obowiązywał od 23.09.2016 do 31.12.2016.

Można przypuszczać, że tak niskie zainteresowanie rodzin chcących zostać rodziną wspierającą wynika z braku wynagrodzenia za pełnioną funkcję. Rodzina wspierająca może jedynie otrzymywać zwrot niektórych kosztów związanych z udzieleniem wsparcia.

Prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz zapewnienie w niej miejsc dla dzieci.

W ramach pomocy rodzinie placówki wsparcia dziennego obejmują opieką i wychowaniem dzieci w czasie pozalekcyjnym.

Do placówek wsparcia dziennego zalicza się m. in. świetlice i kluby środowiskowe oraz ogniska wychowawcze. Sprawują one funkcje opiekuńcze, wspierają rodziców w wychowywaniu dzieci, uczą gospodarowania czasem, odpowiedzialności, obowiązkowości.

Do Świetlicy „Fasola” działającej przy OPIRPA w Czesku w roku 2016 uczęszczało **8** dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Pieczą zastępczą

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Formy pieczy zastępczej:

- rodzinna,
- instytucjonalna.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- rodzinny dom dziecka.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego.
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Współfinansowanie przez gminę pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej obowiązek współfinansowania pobytu każdego dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej i latach następnych.

Gmina Czersk w 2016 roku wydatkowała na pobyt 23 dzieci w pieczy zastępczej łącznie: 133661,71

Liczba dzieci z terenu gminy Czersk umieszczonych w pieczy zastępczej na dzień 31.12.2106

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej finansowanych ze środków Gminy na miesiąc: grudzień 2016	Rodzina zastępcza		Rodzinny dom dziecka	Dom dziecka	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
	Spokrewniona	Niezawodowa			
Razem: 23 dzieci	10	6	4	2	1

16. Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B w Czersku

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką wsparcia dziennego dla 30 osób chorych psychicznie (typ A) i upośledzonych umysłowo (typ B), działa w strukturze Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podstawowym celem działalności podejmowanej przez ŚDS jest kompensowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego, poprzez prowadzone różne formy terapii, realizowane w grupach i indywidualnie, w zależności od indywidualnych potrzeb i umiejętności uczestników.

1. Rodzaje treningów funkcjonowania w życiu codziennym.

Trening kulinarny – podopieczni uczyli się przygotowywania prostych posiłków, pieczenia ciast, poznawali zasady zdrowego odżywiania oraz zasady mrożenia i wekowania. Ponadto uczyli się estetycznego podawania posiłków, kulturalnego zachowania się przy stole oraz posługiwania się sprzętem AGD będącym na wyposażeniu kuchni. Zajęcia prowadzone były grupowo oraz indywidualnie, głównie w formie zajęć praktycznych, ale również w formie rozmów i pogadanek.

Trening higieniczny – uczestnicy brali udział w pogadankach, pokazach, instruktażach indywidualnych i grupowych. Trening miał na celu wyrabianie nawyków w zakresie utrzymania higieny osobistej, w tym: samodzielnego korzystania z prysznica, dbania o higienę jamy ustnej, czystość włosów, paznokci i odzieży, golenia, wizyt u fryzjera. Podczas zajęć edukowano uczestników na temat konieczności regularnej zmiany odzieży i bielizny osobistej oraz w zakresie odpowiedniego doboru odzieży do sytuacji i pory roku. Ponadto podopieczni uczyli się obsługi pralki automatycznej, prania ręcznego oraz prasowania i składania odzieży.

Trening umiejętności praktycznych – w ramach treningu uczestnicy uczyli się i doskonalili wykonywanie podstawowych prac domowych, np. sprzątania pomieszczeń, pielęgnacji i podlewania roślin doniczkowych, prania odzieży, prasowania, wiązania sznurowadeł i czyszczenia obuwia. Podopieczni poznali obsługę urządzeń AGD i RTV, zajmowali się uprawą warzyw i kwiatów oraz pielęgnacją trawnika. Zapoznali się także z zasadami segregowania odpadów plastikowych, szklanych, papierowych i metalowych.

Trening budżetowy – uczestnicy nabywali umiejętności samodzielnego prowadzenia własnego budżetu w oparciu o posiadane dochody. Uczyli się właściwego gospodarowania pieniędzmi poprzez: poznanie cen towarów i usług, znajomość opłat stałych, planowanie wydatków, dokonywanie zakupów oraz opłat na pocztę i w banku, a także korzystanie z bankomatu. Podczas treningów prowadzono rozmowy na temat podpisywania

niekorzystnych umów kredytowych, niebezpieczeństw jakie niesie za sobą zaciąganie kredytów oraz zagrożeń płynących z niespłacania zaciągniętych zobowiązań.

Trening farmakologiczny – uczestnicy podczas comiesięcznych konsultacji psychiatrycznych byli uwrażliwiani na systematyczne przyjmowanie leków psychotropowych i innych leków oraz na negatywny wpływ zaniedbania leczenia. Poznawali zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu przy jednoczesnym przyjmowaniu lekarstw. Ponadto odbyli pogadanki z pielęgniarką na temat profilaktyki dotyczącej grypy i przeziębień oraz na temat cukrzycy i diety cukrzycowej. Terapeuci towarzyszyli uczestnikom podczas wizyt u lekarza rodzinnego i w poradniach specjalistycznych. Podopieczni regularnie korzystali w placówce z pomiarów ciśnienia tętniczego, badali poziom cukru i kontrolowali wagę ciała.

2.Rodzaje treningów umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów.

Trening umiejętności społecznych i interpersonalnych – w ramach treningu odbywały się zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem, podczas których uczestnicy nabywali umiejętność nawiązywania kontaktów, podejmowania i prowadzenia rozmowy, aktywnego słuchania. Uczyli się odpowiedzialności, współpracy i zasad partnerstwa. Ważnym elementem treningu było uczenie podopiecznych, jak radzić sobie z trudnymi sytuacjami oraz jak rozwiązywać problemy osobiste i rodzinne. Podczas terapii uczestnicy utrwalali zasady prawidłowego zachowania się w miejscach publicznych oraz uczyli się stosowania zwrotów grzecznościowych. Podopieczni współpracowali w grupie współuczestników i terapeutów, integrowali się oraz uczestniczyli w comiesięcznych ogólnych zebraniach społeczności Domu. Kształtowano również umiejętność pozytywnych relacji uczestników z członkami rodzin i innymi osobami bliskimi oraz społecznością lokalną.

Trening procesów poznawczych – uczestnicy odbywali zajęcia grupowe z psychologiem, które miały charakter psychoedukacyjno – warsztatowy. Podczas zajęć zwracano uwagę na rolę współpracy między osobami oraz na korzyści wynikające ze współdziałania. Podopiecznym udzielano wskazówek do pracy nad doskonaleniem zdolności pamięciowych, koncentracji i podzielności uwagi, spostrzegawczości oraz nad rozwijaniem umiejętności pracy zespołowej.

Trening asertywności – uczestnicy nabywali umiejętność wyrażania własnych myśli, uczuć, opinii i potrzeb. Uczyli się wyrażania odmiennego zdania, podejmowania własnych decyzji, szanowania poglądów innych osób, a także swobodnego wypowiadania się i przyjmowania komplementów. Podczas zajęć terapeutycznych uczono, jak być wrażliwym na potrzeby współuczestników, jak przyjmować uczciwą krytykę.

3. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego.

Trening polegał na wdrażaniu i aktywizowaniu uczestników w zakresie różnych form, takich jak: biblioterapia, choreoterapia, muzykoterapia, zajęcia komputerowe. Podopieczni rozwijali swoje zainteresowania poprzez wybrane audycje telewizyjne i filmy, wycieczki turystyczne – krajoznawcze, wyjazdy do kina i teatru, udział w festynach, kiermaszach, konkursach, zawodach sportowych oraz w spływie kajakowym. Uczestniczyli także w imprezach integracyjnych z uczestnikami z zaprzyjaźnionych ośrodków. Byli motywowani do wychodzenia na zewnątrz i spędzania wolnego czasu w formach proponowanych przez parafie, ośrodki kultury, biblioteki oraz inne organizacje i instytucje.

4. Poradnictwo psychologiczne.

Uczestnicy korzystali z porad psychologa podczas spotkań indywidualnych i grupowych. Rozwiązywano problemy osobiste oraz wzmacniano mocne strony uczestnika, zwiększano poczucie własnej wartości, udzielano rad, jak postępować w sytuacjach konfliktowych pomiędzy uczestnikami, jak również z członkami rodziny. W trakcie zajęć grupowych prowadzono treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, treningi asertywności, treningi procesów poznawczych – nawiązywania współpracy. Ponadto psycholog wykonywał, niezbędne do celów orzecznictwa, badania Skalą Inteligencji Wechslera. W razie potrzeby organizowano spotkanie psychologa z rodziną uczestnika w celu znalezienia płaszczyzny porozumienia lub radzenia sobie z objawami choroby.

5. Realizacja pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

Uczestnicy korzystali z wizyt u lekarza rodzinnego oraz z badań laboratoryjnych w Poradni SPZOZ i Poradni „Medicus” w Czersku. Pracownicy Domu pomagali w kontaktach (rejestrowali i w razie potrzeby towarzyszyli podczas wizyt, monitorowali terminy wizyt) ze specjalistycznymi poradniami, m.in. stomatologiczną, kardiologiczną, ginekologiczną, chirurgiczną, endokrynologiczną, okulistyczną. Podopieczni korzystali w ŚDS z porad psychiatrycznych (raz w miesiącu) oraz z konsultacji lekarza rehabilitanta (raz w roku). Ponadto zorganizowano spotkanie z pielęgniarką z okazji Światowego Dnia Służby Zdrowia oraz Światowego Dnia Czystych Rąk. Tematem pogadanek była cukrzyca i dieta cukrzycowa oraz zalecenia profilaktyczne dotyczące grypy i przeziębień. W placówce odbyło się spotkanie z ratownikiem medycznym, który przeprowadził warsztaty z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej. Podopiecznym udzielano wskazówek odnośnie przyjmowania i dawkowania leków w przypadku przeziębienia, bólu głowy i zęba. Prowadzono współpracę z

rodzicami lub opiekunami uczestników w celu utrzymania bądź poprawy stanu zdrowia i stylu życia. Pracownicy Domu odwiedzali uczestników podczas ich pobytów w szpitalu.

6. Realizacja pomocy w załatwianiu spraw urzędowych.

Podopieczni uczyli się sporządzania dokumentów niezbędnych do załatwiania spraw urzędowych: pisanie podań, wypełniania formularzy, wniosków itp. Z pomocą terapeuty załatwiali sprawy urzędowe, np. wymiana dowodu osobistego, złożenie wniosku o pomoc w MGOPS, złożenie wniosku w AZK. Dokonywali również opłat w banku i na pocście, korzystali z bankomatu. Uczestnicy otrzymywali również wsparcie pracownika podczas załatwiania bardziej skomplikowanych spraw, np. uzyskania porady prawnika czy notariusza. W placówce zorganizowano spotkanie z policjantem, który udzielił informacji o sposobie zgłaszania problemów w Komisariacie Policji, przedstawił zasady ruchu drogowego, a także omówił zasadę stosowania ograniczonego zaufania w kontaktach z osobami nieznanymi. Podczas pogadarek prowadzonych przez terapeutów uczestnicy nabywali umiejętność prawidłowego zachowania się w instytucjach i placówkach publicznych.

7. Realizacja niezbędnej opieki.

Pracownicy ŚDS pomagali uczestnikom w zaopatrzeniu w opał na zimę, w przeprowadzce do nowego mieszkania, w zakupie odzieży i we wszystkich innych sprawach przez nich zgłaszanych. Podopiecznym pomagano usuwać awarie lub zgłaszać je w odpowiednich instytucjach. Terapeuci towarzyszyli uczestnikom podczas doboru i zakupu obuwia ortopedycznego, podczas wizyt lekarskich, odwiedzali osoby przebywające w szpitalu oraz asystowali osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich i balkonikach. W przypadku niezgłoszonej wcześniej nieobecności na zajęciach, pracownicy kontaktowali się z uczestnikiem bądź rodziną w celu ustalenia czy nie wydarzyła się sytuacja, w której uczestnik potrzebuje pomocy. Poprzez MGOPS zapewniono usługi opiekuńcze dla niektórych uczestników, realizowane przez opiekunki środowiskowe w miejscu ich zamieszkania.

8. Realizacja terapii ruchowej.

W ramach terapii ruchowej prowadzono ćwiczenia ogólnousprawniające i zabiegi fizykalne (zlecone przez lekarza rehabilitanta), z wykorzystaniem sprzętu typu: UGUL, rower stacjonarny, bieżnia, aparat do masażu leczniczego, materace, stół do ćwiczeń motoryki małej, stepper, twister. Regularnie odbywały się zajęcia sportowe i rekreacyjne (spływ

kajakowy, nordic walking, wycieczki rowerowe, wyjazdy na basen i do kręgielni, treningi w tenisa stołowego, piłkę nożną). Prowadzono też ćwiczenia relaksacyjne (metodą Schulza). Podopieczni reprezentowali placówkę w zawodach i olimpiadach sportowych. Terapia miała na celu podtrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej. W okresie jesienno – zimowym prowadzono terapię z wykorzystaniem lampy antydepresyjnej.

9.Realizacja wyżywienia.

W ramach zajęć terapeutycznych w pracowni kulinarnej przygotowywano dla uczestników jeden ciepły posiłek w ciągu dnia.

10.Aktywizacja w kierunku uczestnictwa w innych formach zajęć w ramach WTZ, ZAZ, praca chroniona, praca na otwartym rynku pracy.

W ramach aktywizacji zawodowej grupa 10 uczestników wykonywała proste prace na rzecz Spółdzielni Inwalidów „Równość” w Czersku, tj. składanie kartonów, wiązanie kokardek i klejenie wszywek do butów. Podopieczni wizytowali piekarnię „Magdalenka” w Czersku, Wielostanowiskową Oborę ukierunkowaną na hodowlę bydła mlecznego w Koszarach i Zakład Hodowli Pstrąga w Zaporze – Mylof. W ten sposób mieli możliwość zapoznania się z różnymi zawodami i możliwościami podjęcia pracy. Jeden z uczestników wziął udział w projekcie EFS „Razem sięgajmy wyżej” i od stycznia 2017 r. został skierowany na odbycie 6 – miesięcznego stażu jako pracownik gospodarczy. W gminie Czersk nie ma form aktywizacji takich jak ZAZ, a szanse znalezienia zatrudnienia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w zakładzie pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy są znikome.

11.Realizacja transportu uczestników zajęć.

ŚDS posiada samochód Ford Transit przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych. W 2016 roku na zajęcia dowożono łącznie 14 osób (7 osób z miasta, w tym: 3 osoby na wózkach inwalidzkich, 1 osoba z balkonikiem, 6 osób z terenu gminy oraz 1 osoba z gminy Czarna Woda). Pozostali uczestnicy przychodzą na zajęcia samodzielnie lub w towarzystwie członków rodziny.

12. Realizacja współpracy z podmiotami środowiska lokalnego.

Lp.	Nazwa instytucji	Zakres współpracy
1.	Rodziny i opiekunowie	Spotkania ogólne z członkami rodzin i opiekunami (dwa razy w roku) oraz indywidualne spotkania i kontakty telefoniczne w zależności od potrzeb.
2.	OPS/PCPR	Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, rozpoznanie środowiska w zakresie rekrutacji do ŚDS oraz przygotowanie dokumentacji niezbędnej do przyjęcia uczestnika do ośrodka. Zorganizowanie Dnia Otwartego w ŚDS – wizyta pracowników socjalnych oraz kandydatów na uczestników. Kontakt z pracownikami socjalnymi w zakresie dostępnej pomocy finansowej oraz korzystania przez uczestników z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Współpraca z PCPR w zakresie udzielania informacji dot. turnusów rehabilitacyjnych, zakupu obuwia ortopedycznego oraz orzecznictwa o niepełnosprawności.
3.	PZP, szpitale, specjaliści	Rejestrowanie do lekarza rodzinnego i stomatologa, rejestrowanie do lekarzy specjalistów, organizowanie konsultacji psychiatrycznych oraz konsultacji lekarza rehabilitanta w ŚDS. Kontakty z ordynatorem lub z lekarzem prowadzącym w czasie pobytu uczestnika w szpitalu psychiatrycznym lub specjalistycznym. Umożliwianie uczestnikom korzystania z programów profilaktycznych (mammografia, cytologia).
4.	ngo	Przygotowanie darów na licytację w ramach Finału WOŚP.
5.	kościół	Udział księży w spotkaniu opłatkowym z uczestnikami, spotkania z członkami stowarzyszeń kościelnych z okazji Światowego Dnia Chorego, udział we Mszy Świętej z okazji Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych i Popielca.
6.	placówki	Współpraca z Ośrodkiem Kultury w Czersku: organizowanie przeglądów kolęd i pastorałek, spotkań integracyjnych z

	kulturalne	uczestnikami z zaprzyjaźnionych placówek oraz treningów w tenisa stołowego.
7.	placówki sportowe	Organizowanie wyjazdów na basen do Fojutowa i do kręgielni w Tucholi. Organizowanie w Hali Sportowej im. Romana Bruskiego w Czersku turnieju tenisa stołowego w ramach Pomorskiej Ligi Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych.
8.	placówki oświatowe	a) Zespół Szkół Specjalnych – udział w turnieju w unihokeja, udział w pikniku plastycznym, porządkowanie i okolicznościowe dekorowanie grobów na Cmentarzu Honorowym w Czersku, b) Centrum Informacji Turystycznej w Czersku – zorganizowanie wystawy prac uczestników z okazji 15 rocznicy utworzenia ŚDS, zwiedzanie okolicznościowych wystaw, c) Biblioteka Publiczna w Czersku – wyjście do biblioteki z okazji Dnia Bibliotekarza, zwiedzanie wystawy pocztówek i książek o Czersku, d) Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Czarnej Wodzie – udział w akcji „Miś” pod hasłem „Nie bij mnie – kochaj mnie”, wizyta w ŚDS uczestników OREW z okazji Światowego Dnia Autyzmu.
9.	Urząd Miejski w Czersku	Korzystanie z bezpłatnych przejazdów autokarem, otrzymanie materiałów promocyjnych, które wykorzystano na upominki dla zawodników turnieju w tenisa stołowego, ufundowanie dla 12 uczestników i 3 członków rodzin biletów wstępu do cyrku. Spotkanie z Przewodniczącym Rady Miejskiej z okazji 90lecia nadania praw miejskich Czerskowi.
10.	ŚDS w Chojnicach, Chmielnie, Wielu Kartuzach, Bytowie, Tucholi, WTZ w Brusach i Czersku,	Spotkania integracyjne, przeglądy teatralne i muzyczne, wystawy prac uczestników, olimpiady sportowe, jarmarki, turnieje piłkarskie, kręglarskie i w tenisa stołowego. Współpraca z ŚDS i DPS woj. Pomorskiego w ramach Pomorskiej Ligi Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych.

	Dzienny Dom „Senior– WIGOR”	
11.	Oddział Zewnętrzny Aresztu Śledczego w Chojnicach	Spotkania integracyjne z osadzonymi oraz współpraca w zakresie wykonywania nieodpłatnych prac porządkowych w ŚDS przez osadzone.
12.	Spółdzielnia Inwalidów „Równość” w Czersku	Współpraca w zakresie wykonywania przez uczestników prostych prac na rzecz Spółdzielni (składanie kartonów, wiązanie kokardek oraz sklejanie wszywek do butów).

13. Najważniejsze wydarzenia i imprezy.

Miesiąc	Rodzaj imprezy sportowo- kulturalno- integracyjnej
Styczeń	• Zorganizowanie Przeglądu Kolęd i Pastoralek w Ośrodku Kultury w Czersku. • Przygotowanie prac na licytację w ramach WOŚP. • Udział w Przeglądzie Przedstawień Jasełkowych w ŚDS Kartuzy. • Wyjazd na basen w Fojutowie. • Obchody Dnia Babci i Dziadka w ŚDS.
Luty	• Udział w Balu Karnawałowym w ŚDS Tuchola. • Zabawa z okazji Ostatków i Walentynek w ŚDS. • Wyjazd do kina w Starogardzie Gd. • Udział delegacji Domu w wystawie prac uczestników w ŚDS Tuchola. • Udział w akcji „Urodzinowa kartka dla Julki”. • Zwiedzanie wielostanowiskowej obory w Koszarach.

Marzec	• Obchody Dnia Kobiet i Mężczyzn. • Turniej tenisa stołowego w Damaszcze. • Wystawa prac uczestników w CIT z okazji jubileuszu 15 rocznicy utworzenia ŚDS. • Turniej unihokeja w ZSS w Czersku. • Udział w XIV Wiosennych Targach Prac Osób Niepełnosprawnych „Wielkanocny Zajęc” w ŚDS w Bytowie. • Śniadanie Wielkanocne. • Wyjazd do kręgielni w Chojnicach.
Kwiecień	• Spotkanie z pielęgniarką środowiskową z okazji Światowego Dnia Zdrowia. • Wybory do Rady Domu. • Wyjście do cyrku „Arlekin”. • Zwiedzanie piekarni „Magdalenka” w Czersku. • Turniej tenisa stołowego w Gniewie. • Wycieczka krajoznawcza do Gdańska.
Maj	• Udział w obchodach Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku. • Wizyta w Bibliotece Publicznej w Czersku. • Turniej tenisa stołowego w ramach PLTSON w Hali Sportowej w Czersku. • Udział w XV Jarmarku Folklorystycznym oraz Przeglądzie Dorobku Kulturalnego ŚDS i DPS woj. pomorskiego w Chmielnie. • Udział w akcji „Miś” pod hasłem „Nie bij mnie – kochaj mnie”.
Czerwiec	• Udział w Mistrzostwach Pomorza w piłce nożnej Środowiskowych

	Domów Samopomocy w Chojnicach. • Udział w IV Przeglądzie Kabaretów „Humoriada” w ŚDS Tuchola. • Udział w pikniku plastycznym pt. „Tajemniczy ogród” w Parku Borowiackim. • Turniej tenisa stołowego w Starogardzie Gd. • Udział w Rozgrywkach Piłki Siatkowej Osób Niepełnosprawnych w Czersku. • Wycieczka krajoznawcza do Bytowa. • Udział delegacji ŚDS w Festiwalu Twórczości Osób Niepełnosprawnych pn. „Trzy kolory” w Chojnicach. • Spotkanie integracyjne pt. „Przywitanie lata” z uczestnikami ŚDS Tuchola.
Lipiec	• Wystawa prac uczestników z okazji 90 – lecia nadania praw miejskich Czerskowi. • Zwiedzanie Zakładu Hodowli Pstrąga w Zaporze – Mylof. • Spływ kajakowy po Wielkim Kanale Brdy. • Dzień Otwarty w ŚDS. • Wycieczka krajoznawcza do Wdzydz Kiszewskich. • Udział w Jarmarku Trzech Kultur w Czersku.
Sierpień	• Święto Sportu w ŚDS. • Wystawa fotografii i plakatów z okazji Dnia Solidarności.
Wrzesień	• Pobyt rekreacyjno – wypoczynkowy nad morzem. • Udział w VI Zaborskiej Olimpiadzie Sportowej w Brusach. • Spotkanie integracyjne z osadzonymi w Oddziale Zewnętrznym w Czersku.

	• Wyjazd do kręgielni w Tucholi. • Spotkanie z ratownikiem medycznym. • Wyjazd na basen do Fojutowa. • Wyjazd do kina w Bydgoszczy. • Spotkanie integracyjne „Pożegnanie lata” w ŚDS Wiele.
Październik	• Udział w IV Turnieju Kręglarskim w Tucholi. • Spotkanie integracyjne pt. „Święto Muzyki” w Ośrodku Kultury w Czersku. • Spotkanie z pielęgniarką z okazji Światowego Dnia Czystych Rąk. • Wycieczka krajoznawczo-turystyczna do Warszawy.
Listopad	• Spotkanie z policjantem. • Udział w finałowym turnieju tenisa stołowego w ramach PLTSON w Ryjewie. • Zabawa andrzejkowa w ŚDS. • Wyjazd do Teatru Muzycznego w Gdyni.
Grudzień	• Udział w Kiermaszu Mikołajkowym w Czersku. • Udział w warsztatach kulinarnych oraz wizyta w centrum handlowym „Auchan” w Gdańsku. • Spotkanie integracyjne z uczestnikami DD „Senior – WIGOR”. • Spotkanie Oplątkowe w ŚDS.

14.Dane statystyczne

1. Ogólna liczba uczestników skierowanych do ŚDS w 2016 roku -**38**
2. Liczba miejsc w placówce – **30**
3. Średnia frekwencja uczestników w roku sprawozdawczym – **80%**
4. Charakterystyka uczestników według typu schorzenia, wieku, płci na 31.12.2016r.

Wiek	Uczestnicy z zaburzeniami psychicznymi		Uczestnicy upośledzeni umysłowo	
	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>
21 – 40 lat	1	3	2	1
41 - 60 lat	3	5	4	3
Powyżej 60 lat	3	3	1	1
Razem	7	11	7	5

Liczba uczestników, których wykreślono z ewidencji ŚDS z powodu:

- rezygnacji uczestnika – 3
- zgonu – 0
- usamodzielnienia – 1
- umieszczenia w placówce całodobowej opieki – 1
- przejścia do innej formy wsparcia dziennego – 0
- inne – 3 (nieprzedłużenie skierowania do ŚDS ze względu na nieprzestrzeganie Regulaminu Pobytu w ŚDS).

15. Ocena realizacji zadań placówki i ewentualne wnioski i informacje o planowanych zamierzeniach

W 2016 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Czersku realizował swoje zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. ustawą o pomocy społecznej, rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy, ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. W okresie sprawozdawczym zdecydowana większość zadań została zrealizowana zgodnie z planem i określonymi celami. Podejmowano działania służące pomocą uczestnikom w codziennych problemach i przewyżczeniu różnego rodzaju trudności. Stwarzano podopiecznym optymalne warunki do nabywania i doskonalenia umiejętności funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym. Poprzez wyposażenie placówki w odpowiedni sprzęt i materiały do terapii, podniesiono standard funkcjonowania Domu. W pracowniach terapeutycznych uczestnicy mogli rozwijać swoje zainteresowania i zdolności. Osiągnęli dobre wyniki w aktywności sportowej oraz występach artystycznych. Dzięki prowadzonym treningom

terapeutycznym lepiej radzą sobie z własną chorobą i problemami życia codziennego. Specyfika trudności towarzyszących zaburzeniom psychicznymi upośledzeniu umysłowemu, m.in. obniżona motywacja do działania, niechęć do zmian czy wolne tempo nabywania umiejętności sprawia, że terminowe osiągnięcie postawionych celów terapeutycznych jest w niektórych przypadkach utrudnione. Podczas zajęć z uczestnikami stosowano metody i formy pracy dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników, a pracownicy Domu posiadali doświadczenie, wymagane kwalifikacje, które ciągle podnoszą poprzez udział w kursach i szkoleniach. W dalszym ciągu jednak konieczne jest kontynuowanie dotychczasowych oddziaływań, stosowanie metod aktywizujących, kształtowanie pożądanых nawyków, naukę nowych sprawności oraz podtrzymywanie nabytych umiejętności.